

SOVIET-AMERICAN PEOPLE'S LIBRARY
13 SEP 1955

INDIAN OPINION

No. 36—VOL.—LIII

FRIDAY,
9TH SEPTEMBER, 1955

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

India's Foreign Policy

By C. W. M. Gell

QUITE recently a rather pleased report from New Delhi via London suggested that "India's one-man mission to improve relations between America and Communist China had been written off as a failure." Sniping at Mr. Nehru and his foreign policy has been a habit of some British (and American) newspapers for some time.

Just before Mr. Nehru arrived in London in July the 'Daily Telegraph' delivered a pungent attack on Mr. Facing-both-ways and his determination "to be all things to all men." The 'Daily Express' was even more outspoken, claiming that "this gentleman is no friend of Britain," that he had made his country "a republic which clings to the advantages of the sterling area" and that he will "lead India out of the Commonwealth when it suits her."

In these attacks are two distinct motives. The Beaverbrook press ('Daily Express,' etc) has never forgiven Mr. Nehru for winning India her independence, for renouncing the sovereignty of the Crown and for his views on Colonial problems in Asia and Africa to-day. This unrelenting attitude of the impenitent imperialist overlooks not only the tragedies of bloodshed and turmoil that have overtaken rigid Colonial regimes everywhere during the years after the war against German domination. It also forgets that Nehru's attitude to Colonial Africa is expressed in exactly those sentiments of liberal democracy that he learnt from British history and political philosophy, and which he later applied in India.

The second charge—that of being Mr. Facing-both-ways—comes from Mr. Nehru's refusal to commit India either to the pro or anti-Communist blocs in the cold war. It is remembered against him that he has publicly doubted whether those anti-Communist warriors, Chiang Kai-shek, Syngman Rhee and Bas Dai, were in fact reputable allies and truly representative of their peoples; that he saw French resistance in Indo-China more as a defence of Colonialism than as a crusade against the Communists; that he agreed with the U.N. decision

to resist the invasion of South Korea but sent only ambulances to assist, warned strongly of the folly of advancing to the Yalu and doubted the wisdom of labelling the Chinese as aggressors; that his own stand in Kashmir is inconsistent with some of the moral principles he strives to uphold in international affairs; that he has been a welcome visitor in Peking and Moscow, as well as London and Washington.

What is apt to be forgotten is that he was right about the West's allies-in-arms in Asia, about the thrust to the Yalu and China's response, about Asia's hatred of the Colonialism she knew being greater than her fear of the Communism she had not yet met.

In refusing to identify India against the Communist bloc, Mr. Nehru undoubtedly sometimes underrated, or under-stated, its aggressive territorial intentions. But he was able to keep a continent free from the irrational anti-European hysteria into which it could so easily have plunged, and to preserve an area of sanity uncommitted to the emotional partisanship of either bloc.

Even the 'Daily Telegraph' grudgingly admitted that India is sometimes useful diplomatically. Just how useful the record of every step in the recent easing of world tensions shows. India was chiefly instrumental in solving the Korean prisoner-of-war deadlock; in bringing the Indo-China war to the armistice table; in playing down the Asian People's Conference, called by various "peace-groups" just before the Bandung Conference, and in putting the main spotlight on Bandung, where China became more conciliatory than the most optimistic hoped.

It is too early yet to assess the success or otherwise of the recent "summit talks" at Geneva. It may still be premature for India to try to improve direct relations between America and China. But it is abundantly clear that India, and Mr. Nehru in particular, played a notable part in creating the atmosphere in which the Geneva talks became possible. He may well be content to leave his part in these events "to the judgment of history."

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart
 The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent,
 tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example;
 to your father, deference; to your mother, conduct that will make
 her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to
 your loved ones ?

**Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY,
 the best of all Gifts.**

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:
 Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
 DURBAN, NATAL.

**NEW NYLON
 SAREE MATERIALS**

— JUST ARRIVED —

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd	Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	CHILDREN'S SCHOOL WEAR Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	CHAMPALS! Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair
Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.	Also Leather 8/6 & 10/6 pair
BLOUSES Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.	

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 28th September. Sailing 3rd October

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow
 Fever inoculation requirements and obtain certificates from their
 nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from
 private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£83-10-0
Second " " " "	55-0-0
Third Class Bunk	28-10-0
Muslim Special Food	£11-10-0 Ordinary Food £4-17-6
Hindu Special Food	£10-3-0 Ordinary Food £4-5-6

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by com-
 munication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—
SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
 390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
 Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 9TH SEPTEMBER, 1955

A Clear Issue

THE fact that the implementation of the Group Areas Act will mean ruination for the Indian community is borne out by the way in which attempts are being made by the various municipalities to implement it. Dr. G. Lowen has vividly pointed out this fact in pleading for the Muslim traders of Klerksdorp at the hearing of group areas proposals for that town, a report of which appears elsewhere in this issue. Attempts are being made by the Klerksdorp Town Council to uproot Indians who have been living and trading in that town for the last seventy years and to dump them two and a half miles away from the industrial area. The estimated value of their property is about £500,000 and we are told that of more than 300 European traders, only 35 of the Afrikaansesakekamer had come forward to support the Council's proposals. Dr. Lowen has complained that nowhere in its proposals had the Town Council paid any attention to the human aspect. When the Act itself is inhuman where does the question of considering the human aspect arise at all. Mr. V. G. Hiemstra, Q.C. (for the Town Council) has cleared the doubt if there was any, when he said that "Indians and their children will have to seek other occupations than trade and the sooner the better." He further said, "much has been said of Indian traders

starving, but nobody has ever starved in South Africa. It is a condition peculiar to India. Why should the Indian not soil his hands by being a labourer? "There is not a tinge of the human aspect referred to by Dr. Lowen in these words. Instead they are full of venom.

All this goes to show that the set purpose of the Group Areas Act is the economic strangulation of the Indian community with a view to clearing them out of this country or, if they choose to remain, they may do so as "hewers of wood and drawers" of water for the White man. An attempt to bring about this result was first made by getting the public to boycott Indian stores. That having failed it is now proposed to achieve that end by the Group Areas Act.

Mr. Hiemstra should know that if Indians are in trade it is not of their own choice. They have no avenues open to them for other occupations. They have been studiously kept out of them by the laws of this country.

It has been brought home to us time and again that even the touch of the Group Areas Act will burn our fingers. It must therefore be shunned like poison. The tendency to bargain with the authorities to get the best out of it will not help. The time has come not for accumulation but renunciation. If we wish to

live with any semblance of self respect we shall have to renounce everything we possess—even our kith and kin and our very lives. There is no justice and fair-play in so far as the treatment of non-Europeans are concerned in this country. There can be none when all the power is vested in a very small minority and the vast majority have no vote. The position is simply untenable and drastic measures will have to be adopted to improve it.

The principles of non-violence which we have accepted as our way of life forbid us to adopt violent measures against our oppressors. We have therefore to act violently towards ourselves. The issue is quite clear. The Government wants to get rid of us and we mean to stay here. How we shall stay is for us to decide and the sooner we decide the better it will be for all of us. But it will not do just to decide and do nothing. We must act accordingly.

A Calamity Befalls India

GOD seems to be putting India to the severest test. Like a person who has been severely ill and is just well on the way to recovery finds himself suddenly having a setback rendering his condition worse than it was originally, India too is experiencing a similar fate. She has been trying to rebuild herself and when she is just about to take a little rest and to enjoy the fruits of her labour she finds her whole edifice shattered to pieces like a pack of cards. The latest news from India given by Sapa-Reuter is that about 45,000,000 people in India

and Pakistan, in a vast area stretching from the North-West Frontier in Pakistan and Assam, in Eastern India and south to the Bay of Bengal, are affected by floods described as among the worst in Asian history. Casualty figures at the time of going to Press were 150 people drowned in the State of Orissa alone. God only knows what the actual figures will be. Our prayers will of course go out to the sufferers but we must be fully prepared to render all the practical help we are called upon to render in this national calamity which has overtaken India.

NOTES AND NEWS

Durban's Population

Durban's population has risen by more than 60,000 in three and a half years, according to an estimate published last week by the City Health Department. The increase includes more than 25,000 Africans, 16,500 Asiatics and fewer than 13,000 Europeans. The report estimates that the population of Durban on December 31 last year was 483,465, of which nearly 70 per cent. were non-Europeans. The European population was estimated at 144,490. These figures do not include suburbs adjacent to Municipal boundaries. The highest birthrate in Durban is among Coloured people (44.40 per 1,000 for the period June to December last year) and the lowest is among Europeans (18.50 per 1,000). The Asiatic birthrate during June to December was 36.94 as compared with the African birthrate of 26.66. Health Department statistics showed that nearly 370 African babies out of every 1,000 died before they were three years old—an infantile mortality rate five times higher than among Asiatics and 12 times the rate (27.16 per 1,000) among Europeans. The statistics show that more than 60 per cent. of the African infants in Durban are born out of wedlock. Of the 2,126 local births among Africans between June and December, 1,310 were illegitimate. Illegitimacy among Durban's Coloured community is also high—about 20 per cent. of all births—but among Asiatics and Europeans the rate falls to less than 2 per cent.

"At Home" To Dr. S. Tirupurasundari M.B.B.S.

An "At Home" by Mr. and Mrs. K. S. Pillay of Greenwood Park, was given in honour of Dr. S. Tirupurasundari, M.B.B.S. and Mr. Kunnabiran M. Pillay, who have just arrived from India after their recent marriage. There was a large gathering representative of all sections of the community present. Speeches were made by various speakers wishing the Doctor and Mr. Pillay every happiness in their future life. Dr. Tirupurasundari expressed thanks for the cordial welcome she and her husband had received ever since they landed. Mr. M. B. Naidoo, on behalf of Mr. and Mrs. K. S. Pillay, thanked all the guests for having kindly responded to their humble invitation. The guests were entertained with tea, cakes and sweetmeats.

A welcome reception was also given in honour of the Doctor and Mr. Pillay on Monday by the Natal Vedic Society where the Doctor spoke in Tamil.

Swami Sivananda

The sixty-ninth birthday of Swami Sivananda was celebrated by the Divine Life Society, Durban, at the Gandhi Hall, Lorne Street, on Monday, September 4. Sacred songs were sung by the members of the Society. Mrs. Ranganayagi Pather spoke in Tamil on the life and work of Swami Sivananda. Mr. M. Perumal spoke in English and Mr. R. B. Chetty, who had recently been to India and had the privilege of receiving Swamiji's blessings at his Ashrama at Rishikesh, paid tribute to the Swamiji. The function terminated with a vote of thanks to all the men and women present, moved by Mr. V. N. Naidoo, who is in charge of the Durban branch of the Divine Life Society. At the termination of the function packets of sweetmeats were distributed to all.

Death Of Mr. R. T. Chari

It is with a profound sense of grief that we record the death of Mr. R. T. Chari, which is reported to have taken place in London, on Tuesday, September 6, after a brain operation. Mr. Chari's name was a household word among the Indian community in the Union of South Africa, where he was in charge of India's diplomatic representation after the Indian High Commissioner had been recalled. Mr. Chari was originally secretary to the High Commissioner. When India imposed trade restrictions against South Africa, the Indian

Government withdrew the High Commissioner, but Mr. Chari remained and took charge of the office. He was in South Africa until 1951 and at the time of his death at the age of 42 he was Deputy High Commissioner for India at Karachi. Mr. Chari had been ill for some time and went to London for treatment. He was admitted to the Hammett Hospital on July 31. A delicate brain operation was performed but he did not recover. The funeral took place at the Golders Green Crematorium the same day. During his sojourn in South Africa Mr. Chari had made many friends among all sections of the community whose heartfelt sympathy will go out to the bereaved family. May the departed soul rest in peace.

Death Of Hajee

A. H. Moosa

The death occurred at his home in Durban on Tuesday, August 30, of Hajee A. H. Moosa, a prominent member of the city's Moslem community, aged 92 years. He was a director of the well known firm of A. H. Moosa and Sons, Ltd., and its subsidiary companies. Mr. Moosa came to Durban in 1893. In addition to his business activities, Mr. Moosa took a leading part in the community's political, religious and educational activities. He gave liberally to any movement that had as its aim the upliftment of his community. A deeply religious man, Mr. Moosa visited Mecca three times. He made his first pilgrimage to Mecca and Medina in 1896 and his last in 1933. Mr. Moosa was a Hafiz, chairman of the Board of Trustees of the West Street Mosque and served on the governing bodies of various public organisations. In 1910 when the late Hon. G. K. Gokhale visited the Union he was the honoured guest of Mr. Moosa in Durban. He is survived by a large family, including Mr. Mohamed Moosa, Mr. Moosa Moosa, and Mr. Hoosen Mia Moosa who are well known in business circles.

Kasturba Gandhi

Memorial School

We thank Mr. R. E. Naidoo, of Tongaat, for his kind contribution of £5-5-0 for Kasturba Gandhi Memorial School at Phoenix.

THE SISTER OF MAHATMA GANDHI

By Dr. HOMER A. JACK

FAI BA means "sister to one's father." And since she is the sister of Mohandas K. Gandhi—the Father of India—she is Faiba to the whole Indian nation today. Faiba is 96 years old—ten years her brother's senior—and I went to Rajkot, 300 miles north-west of Bombay, to visit her.

A car-load of accommodating constructive workers from the Rashtriyashala ashram took me to Kaba Gandhi Street, named after Gandhi's father, who was adviser to the prince of Rajkot. This street is little more than an American alley in width. Treading between the cows and goats, we stepped through the blue-green gate into the small courtyard. And in one small building, there Faiba was—incredibly old, wrinkled, but looking remarkably like her illustrious brother.

She spoke no English, but with some shouting—and pauses—we carried on half a conversation with the aid of a Gujarati interpreter. She says that she has many happy memories of Mohandas. And her toothless face lit up as she asked: "Why shouldn't I remember? Didn't I bring him up—how can I forget? I fed him, I played with him, I brought him up." She and her three brothers were all born in the family house in Porbandar more than a hundred miles away on the seacoast. They moved to Rajkot when Mohandas was still small and he went to the Alfred High School which is still turning out students.

As she talked in the austere-furnished room with one large, coloured lithograph of her brother, I tried to piece together Faiba's life. She married and had two children—a girl and a boy. In those days she was known as Raliat Vavravan or Raliatben. Her husband took sick in Bombay, but after Mohandas returned from his law studies in England, he brought her ailing husband back to Rajkot. However, he never recovered and soon died and she has been a widow ever since the 1890's. In the nineteen-twenties she lived for a while in her brother's ashram along the Sabarmati River in Ahmedabad. She didn't volunteer this information, but her brother frankly wrote how his sister objected to his friendly attitude towards untouchables (he adopted an untouchable girl into the family) and, for a time, she left the ashram in protest of her brother's unorthodox

behaviour. Most of her life she spent in Rajkot, although she only returned to this family house in 1947 when it was acquired as a national shrine. She cried silently as she recalled these life events, and her only surviving child—her daughter—just entered the Rajkot Hospital that very morning. No child, her daughter is 75 years old.

When Gandhi left Ahmedabad on the salt march in 1930, she increasingly saw less of him, for he rarely returned to Gujarat and became more active in all Indian affairs from his ashram at Savagram. The last time she saw him was in 1946—in Poona—when he took the nature cure there. She heard the news of his assassination by radio and was, of course, shocked. The Government sent an airplane to take her to New Delhi for the procession and cremation, but she refused because she did not want to see the dead body of her brother.

Now she is a lonely old woman, looked after by her dead son's wife. Visitors, such as myself, intrude on occasion and it brings tears to her life. I tried to help her by suggesting that, after all, it isn't every woman in this world who has such a one for a brother as she had for her brother. Then she peered through her black-rimmed spectacles, shook the palm of her hand towards me, and recalled that he was very fond of studying as a boy and his love for his studies made them believe, even then, that he would be a great man some day.

I bid goodbye to Faiba and told her that I would be writing her nephew, Manilal, in faraway South Africa. She recalled, sadly, that Manilal was born just about the time her husband died. But then she said: "Convey to him my blessings and inform him that we are all happy here." She seemed happy at moments, at least in her precious memories, as carpenters were loudly making the house over into that national shrine. And in the very room, with high, peaked roof, where Mohandas as a boy slept and studied his high school lessons, there are temporary sewing and spinning classes for the underprivileged women of Rajkot.

GROUP AREAS PROPOSALS FOR KLERKSDORP CRITICISED

THE proposals of the Town Council of Klerksdorp were nothing but an abuse of the Group Areas Act and could not be regarded in the spirit of the Act, Dr. G. Lowen (for Moslem traders) said on Tuesday, August 30, at the hearing of group areas proposals for the town.

"The spirit of the Group Areas Act, as explained by the Minister of the Interior, Dr. Dönges, is to separate the races where necessary and desirable. The spirit of the Act is justice and fairness, with as little friction as possible," Dr. Lowen said.

"The spirit of the Act is certainly not that it should be used in a sinister way for a sinister purpose, as the Klerksdorp Town Council is trying to use it—to get rid of people who have been living there for 70 years."

Dr. Lowen said the Town Council's proposals were aimed directly at the complete ruination of the Indian community and with complete disregard of their right to exist.

Nowhere in its proposals at the present hearing had the town council paid any attention to the human aspect.

"One has a faint suspicion that the proposal is dictated at least in part by the desire, not only to get the trading stands of the Indians, but also to get the custom away from the Indians.

"The proposed Indian area is 2½ miles from the industrial area and the question is whether an attempt is not being made to force Indian traders to become Indian labourers. The Group Areas Act does not contemplate change of occupation."

Mr. I. A. Maisels, Q.C. (for the Indian community) said his clients estimated the value of Indian property at about £500,000.

"There appears to be a copy of the Group Areas Act circulating in country towns, saying that all Indians must be removed as far as possible from the centre of towns."

Mr. V. G. Hiemstra, Q.C. (for the Town Council) said that if it was suggested that the Town Council was not motivated by honesty, then the same applied to most town councils in the Transvaal, because the pattern of the proposals was the same.

The object of the Group Areas Act was separation. The Indian problem had not been diminished by what had been done, but the committee was being asked to repeat the ineptitude of the past.

"Indians and their children will have to seek other occupations than trade, and the sooner the better," Mr. Hiemstra said.

"Much has been said of Indian traders starving, but nobody has ever starved in South Africa. It is a condition peculiar to India. Why should the Indian not soil his hands by being a labourer?"

The Town Clerk, Mr. A. F. Kock, questioned by Mr. Maisels, said the Town Council had not considered the proposed Indian area, five miles from the centre of Klerksdorp, from the point of view of possible trade, but had merely been interested in im-

plementing the Group Areas Act.

Mr. Hiemstra said, that in 10 years the five miles separating the proposed Indian area from the town would "disappear into nothingness."

The building tempo at Klerksdorp was greater than in many important Reef centres. In 10 years the probable population would be 32,000 Europeans, more than double the present.

Mr. L. Venter for the Afrikaanse Sakekamer, said the Indians, who were four per cent. of the population of Klerksdorp, wanted 23 per cent. of the town area adjoining the municipal offices on three sides. This could create a slum in the centre of the town.

PASSPORTS

'Contact', the organ of the Liberal Party of South Africa, writes in its August Number:—

THERE can be very few people opposed to the Government who don't heave a sigh of relief at the end of each session of Parliament. There would be something wrong with them if they didn't! This year, what with the July Handicap receiving support from two different series of Test matches, it has been easier than usual to drift into a state of mind which allows us to imagine that nothing too bad can happen while the recess is on and that we can now relax and enjoy ourselves. But the unpleasant truth is that we have to keep just as wide awake during the Parliamentary off season as we do while Parliament sits. In fact, while the session is on, our attention often tends to become fixed on legislation which is before Parliament, and the effects of previous Acts and the administration of these Acts can very easily pass unnoticed. Once the session ends, however, and there is no Parliament to distract us, we are able to concentrate on the unpleasant facts of what Nationalist legislation means in practice. This has been brought home to us once more, during the last few weeks, by the refusal of two more passports.

Mrs. Jessie MacPherson and Ramasodi have been refused passports. In Mrs. MacPherson's case the pattern is familiar. She is a courageous and outspoken critic of the Government. She must, therefore, be kept quiet. God forbid that she should be let loose to say what she thinks about Nationalist policies outside South Africa. Not only will she blacken our name but think of all the taxpayers' hard-

earned cash which will have to be poured into the State Information to counter her malicious statements. No, far better that she should not go at all! After all, the taxpayer must be protected. Perhaps too (who knows?) the ingenuity of the State Information Office may not stretch so far as effectively to answer all she has to say.

And what of Stephen Ramasodi? He is a schoolboy, so it is unlikely that he will be giving interviews to pressmen or making public statements. No, he will not do that. But surely it would be most unfair to him to introduce him into an environment to which he is not used? Would it not be quite wrong to subject him to the risks and dangers implicit in an education which does not take into consideration "his inherent racial qualities," his "distinctive characteristics and aptitude"? Quite clearly this would place intolerable strains upon Stephen's character. How would he ever "fit in" when once he returned to South Africa? No, a benevolent government could not possibly allow a boy to be subjected to such risks. His parents and his teachers are misguided. The decision must, on no account, be left to them.

So, possibly reason our benevolent rulers. So, do they give us the measure of their self confidence. So, do they hint to us the precarious foundations upon which apartheid rests even in their own minds. What possible future can there be for a government which fears criticism as this one does? What future can there be for a government which muzzles its opponents and denies opportunities to its citizens: which must walk in

terror lest the ideas which inhabit the world should stray into its domain and take up residence in the minds of those it seeks to confine to "development along their own lines"? What prospects can there be for a government as terrified of criticism and of ideas as this one is? In the long run surely none.

No doubt the apostles of apartheid will continue in power for some time. No doubt their policies will gain adherents from people of all races who see in them the solution to South Africa's problems. No doubt, as time goes by and the currents of world opinion blow more hotly against them, those whose benevolence kept Stephen Ramasodi from Kent School will show a similar concern for many others who might suffer from some contact with the outside world. No doubt those, who in their fear of what she might say and do, kept Mrs. MacPherson at home, will clamp down more and more harshly on the issue of passports to their critics. Where and when will it end? It can only end when the last critic of Nationalist apartheid has been silenced and when only those who will either say nothing or who will sing apartheid's praises, will be free to leave our shores. Until there is conformity there will have to be restriction. And what chance can there be of conformity when the world itself will not conform? There can be none, and the Nationalists know it and won't admit it. Their terrible fear of the ideas of the twentieth century and their pathetic attempts to keep them at bay would be laughable if they did not mean so much in terms of individual suffering today and promise so much of general suffering tomorrow.

All political comments in this issue except where otherwise indicated by Manilal Gandhi of Phoenix Settlement, Phoenix, Natal.

Cuticura

ANTISEPTIC
OINTMENT

You will find this world-famous antiseptic Ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet.

Comforts aching FEET!

'WAY FORUM'

We have just received a copy of 'Way Forum' a magazine dealing with Multi-Racial Communities and Discrimination, published by World Assembly of Youth (25-27, rue d'Astorg, Paris-8(e), France). The following introduction by Professor Kenneth Kirkwood, which speaks for itself, will be read with interest by our readers:

I Am honoured and pleased to introduce and commend this issue of 'Way Forum' because I am convinced that there are few problems of human relations more challenging to our generation than those which have their origins in race and colour prejudices, and because I believe that the forthright statement of well-founded principles and the honest facing of unpleasant facts is essential if we are to make headway in our efforts to reduce group tensions and to eradicate irrational and harmful prejudices.

We are all well aware of the devastation suffered by our Twentieth Century world through the uncritical acceptance of demonstrably absurd theories which purport to prove that particular national, racial or religious groups possess an innate superiority which entitles them to repress or hold in subjection men of different origin of belief. But what is tragic is that so many of our fellow men still choose to ignore the well-nigh unanimous findings of independent social scientists whose patient analyses confirm that differences in ethnic and social origin *per se* do not justify legal and customary discriminations on the grounds of race or colour either within or between states.

There is no need to labour these points, but although it will be plain to readers that problems of race relations differ in intensity between countries - like South Africa on the one hand and the United States on the other, the fact that the relevant problems of the French Union and the United Kingdom are considered in addition to these two states, serves to remind us that race and colour prejudice is to be found throughout the modern world.

What is most encouraging is the manner in which individuals and groups in all countries are working actively to overcome the evils of prejudice because of, or in spite of, the state of affairs described above. Not for them the easy defeatist reaction of passive acknowledgement: in South Africa the Institute of Race Relations labours courageously with-

in the framework of a hostile official policy; in the United States the Southern Regional Council continues its endeavours, now generally supported by enlightened public policies; in Sweden men and women not themselves directly affected by racial questions work actively to support oversea organisations who aim to achieve racial harmony.

Prominent in all these bodies are young men and women who are determined to take over and to fulfil the tasks initiated by those of an older generation. It is this fact, above all others, which gives real hope for the future.

There is not space here to elaborate any single aspect of race relations but I would take this opportunity of endorsing, from my own experience, the wisdom of the late Hon. Srinivasa Sastri, the noted Indian leader, who em-

phasised that the best solvent for prejudice is closer social intercourse. When individuals of different origin are brought face to face in situations which enable them to speak frankly and to exchange views without restraint it is difficult for harmful group stereotypes to be preserved.

Within the compass of this single issue it is impossible to range extensively, or to deal exhaustively with the many matters which are raised and discussed, but this 'Way Forum' will have served its purpose if it awakens interest and initiates further action.

The writings of the distinguished contributors are best left to speak for themselves and it remains for me only to stress the need for us to respond wholeheartedly to the challenges to clear thinking, and to courageous and consistent action, which the various messages and articles contain.

that there are no armed forces of the Indian Union anywhere along the borders of the Portuguese enclaves in India. They must be aware that on August 15, Portuguese armed forces and police opened fire at point-blank range with deliberate intent to kill unarmed and non-violent satyagrahis. They did not even hesitate to shoot at a woman satyagrahi.

"The Government of India have decided to withdraw their Consulate-General from the Portuguese enclaves in India. In pursuance of this decision, the Consulate-General of India will cease to function as from the first day of September 1955. The Government of India at the same time request that the Consulate-General of Portugal in Bombay and the honorary Consulates in Calcutta and Madras be closed on or before September 1, 1955.

"The Government of India trust that the Portuguese Government will extend the necessary facilities and reasonable time to their Consul-General and his staff to wind up their affairs and for their departure from Goa. Reciprocal facilities will be granted to the Portuguese Consul-General and his staff in Bombay and the Consulates in Calcutta and Madras."

TEXT OF INDIA'S NOTE TO PORTUGUESE

FOLLOWING is the text of India's Note of August 18, to the Portuguese Government in Goa, asking for closure of Portuguese Consulates in India:

"The Government of India, in their Note of July 25, 1955, conveyed to the Portuguese Government their earnest and considered view that the Portuguese Government should desist from their policy of violence, including firing on unarmed and non-violent satyagrahis. The Government of India regret that the Portuguese Government continued and intensified this policy of repression by terror of arms.

"On August 15, non-violent and unarmed men and women were fired at in very close proximity to the Indian frontier. This resulted, according to information at present in possession of the Government of India, in the death of at least 15 and injuries to at least 225 persons. Ten other persons are still reported missing and the majority of these latter are presumed dead. The Government of India wish to point out to the Government of Portugal in strongest terms that the conduct of the Portuguese authorities in this respect is totally contrary to the practice of civilised governments, and was a wanton act and brutal exercise of force against unarmed people. The Portuguese Government in their Press communique allege that they had to 'defend themselves from violence' and further state that India has massed troops

on the Goa border. The Government of India wish to state categorically that these statements are completely untrue and none of the allegations have any foundation in fact. The Portuguese Government must be fully aware

.....

Someone Important may look at your shoes to-day

KEEP A SHINE ON YOUR SHOES EVERY DAY WITH THE BEST POLISH-NUGGET

NUGGET'S SPECIAL WAXES PRESERVE THE LEATHER

44320

CAPRICORN AFRICA SOCIETY

Recently we published a provokingly information regarding the formation of the Capricorn Africa Society. The following from the 'African Home News' dated August 27, will therefore be read with interest by the readers of 'Indian Opinion':—

A FORTNIGHT ago we wrote in this paper and gave reasons why we had decided to support the Capricorn Africa Society. We made it clear that in the new literature just published by the Society some of the objectionable statements which were in the original booklets have now been left out and in view of that we saw no reason why we should not join since we thought the aims and objects of this Society were very good. We publish below a letter from a former member of the Society, a European, who has been forced to resign from the Society because it revised some of its ideas which apparently kept many would-be members from joining it. The letter speaks for itself. The letter was first published in 'Kenya Weekly News' dated August 5.

Capricorn Africa

Sir,—I have for some years been a keen member of the Capricorn Africa Society and it is with great regret that I now find it necessary to resign from the Society. In view of my known interest in the movement and my efforts to gain supporters for it in Kenya I think I should make clear my reasons for now resigning. I have condensed them into the smallest possible number of words.

When I joined the Society I did so believing that it was the best medium for furthering the cause I have most at heart, the federation of East and Central Africa. It was representative of a body of intelligent and practical men who realised that this Federation was vital to the proper economic development of these territories, to their security and defence and to give a reasonable outlet for the ambitions of both the European and African peoples in these territories. The Twin-Pyramid conception which was accepted by the Society was already mirrored in conception of the development of local government in both settled and African areas in Kenya.

The handbook now published, setting forth the purpose and programme of the movement, represents a change of attitude on the part of the leaders of the movement from an association of practical people of

all races, pledged to further a practical and necessary aim, to a movement pledged to support an ideology propounded by a group of visionaries far removed from my more simple and earthy conception of the immediate needs of this great area of Africa and of its inhabitants.

We have asked for bread and ye have given us dreams.

The African is turning to politics as a goal because his prospects of natural economic advancement, commercial and technical, are so limited by powerful competition here. A wider and more hopeful field for his natural ambitions will cure this better than an ideological equality which does nothing to remove this sense of frustration. Our own youth are restless under a narrow Colonial Office tutelage. They too are fretted by their too narrow field of opportunity. Greater Federation would ease off these shackles and would give them new worlds to conquer, better for the development of their characters than a weakening of the standard of ethics on which their forebears stood firm. Condoning deviation from the customs of their people under the specious guise of Christian charity must inevitably undermine the firm background of tradition on which the young build their new code of life.

We have in East Africa two civilisations based on diametrically opposed philosophies and moral codes. Why must we expose our young people of school age to a mingling of these ethical standards before we have grounded them so securely in the religion, the traditions of their own people that in the years to come association with people of other traditions cannot shake their beliefs? The African has still much historical and mental leeway to make up. Why cannot we give him his fair chance to develop in the physical and mental sanity of scholastic competition with children of his own period instead of putting him in an unnatural forcing house where he is denied of the element of natural competition and badly shaken in his self-respect and proper racial pride!

I believe the intelligent, well-balanced African leader cannot fail to realise the need for Federation to give his people a better chance and will work towards it once he has ceased to be dazzled by the spurious cleverness of the professional politician who is all too often

merely the tool and dupe of people from other continents who wish to infiltrate and take over the control of these territories. To them there is no greater menace than a successful unification of these areas.

Many of the expressed ideals of the present Capricorn movement such as its "Africanism" may well come about healthily

and naturally once these states have coalesced into the nucleus of a United States of Africa but first I believe we must put all our efforts into achieving the practical integration which will offer that equality of opportunity which will lead to the goal I too believe in, mutual friendliness and respect.

SIDNEY FARRAR.

IMPORTANT ANNOUNCEMENT BY AN INDIAN MINISTER

THE TANGANYIKAN the official organ of the Asian Association has the following taken from the 'Tanganyika Standard' dated June 8, 1955:

Declaring that "whispering campaigns" against Asians would not solve any of East Africa's problems, Mr. A. B. Patel Minister without portfolio in the Kenya Government, said at a public meeting in Nairobi that the community would eagerly seize an opportunity for open discussion of the charges which were made against them by the other races.

Applauded by an audience of 500, the Minister said: "We are prepared to meet the leaders of European and African opinion, in public conferences, to discuss all matters on which they feel suspicious or are prejudiced against us."

Mr. Patel gave an outline of his personal views concerning future Asian policy in East Africa.

He said he had felt impelled to restate his community's aims and ideas in view of recent events in Uganda in the sphere of Asian representations, and because of information given to him by many prominent visitors from the United Kingdom that Asians were "disliked" by Europeans and Africans alike.

He refuted suggestions that India "had an eye" on Africa and intended to "off-load its millions" on the continent. There was not a grain of truth in assertions that certain Asians in East Africa were in conspiracy with India to further this object.

The basis of the future, he contended, must be the acceptance of merit, not race nor numbers, as the criterion. To this end, it was imperative that three essentials be accepted: common electoral rolls, common education institutions, and the removal of racial discrimination.

Mr. Patel began his 70-minute speech by declaring that Asians must come to a better understanding with the other communities if they were to become a permanent part of the population.

They wished to be loyal to the territories, and to work for their development in an atmosphere of goodwill and co-operation.

They did not wish to have any special privileges or rights, and they would be prepared to renounce special Asian representation when the common electoral roll became possible.

The Minister ended: "I feel that the next ten years will bring changes in these territories which cannot even be imagined. If any people think they can sit back and preserve a *status quo* they are mistaken.

"I appeal to Asians to act rightly under all circumstances, bearing essential principles in mind. If we do that and improve our own behaviour, I am convinced that no amount of false and malicious propaganda will hurt us. It will do more harm to those who indulge in it."

A General Survey Of Swaziland

The South African Institute of Race Relations has published a general survey of Swaziland, 44 pages in length, which describes the territory, the people, and the organization of the government and its various departments. Of considerable interest are the sections dealing with the Colonial Development and Welfare Fund, the Colonial Development Corporation, and Resettlement and Betterment Schemes.

Enlightening, too, are those portions dealing with afforestation and the geological survey. Most important, however, is what deals with race relations, the impact of European farming methods and government agricultural education upon Swazi farming, and, strangely, of European clothing for women upon the social behaviour of Swazi women in Mbabane. Attention will be focussed on the three High Commission Territories for years to come, and this little book is the first of a series to be published by the Institute.

MR. NEHRU ON SATYAGRAHA IN GOA

ADDRESSING a largely-attended public meeting in Guwahati (Assam), Mr. Nehru referred to the Opposition parties' demand for "some sort of police action" in Goa; and said: "You cannot unite two weapons—*satyagraha* and the gun—because then neither *satyagraha* nor the gun will succeed."

Mr. Nehru paid tributes to the Goan *satyagrahis*, who showed uncommon courage and moral strength in facing Portuguese bullets unarmed, and especially named Mrs. Subhadrabai for her valour in holding aloft the National Flag under a hail of bullets.

The Prime Minister told pressmen at Dibrugarh on August 29 that economic and historical forces working together would soon end Portuguese colonialism in Goa.

"The primary question," Mr. Nehru said, "was that the Portuguese or any foreign domination in India had ended already historically as soon as British rule was gone from here. Continuation of Goa under the Portuguese is an anachronism. The main question is removal of foreign control over Goa, and its merger with India may follow from it because all the people of Goa will want it."

Prime Minister Mr. Nehru said in Shillong on August 28 that the Goa problem would be solved peacefully, in accordance with the wishes of the people living in the Portuguese settle-

ments. "India will not deal with the problem militarily or in any other violent way. But, at the same time, India will not tolerate domination of one country over another." He said India did not allow herself to be overtaken by the recent killing of unarmed and peaceful *satyagrahis* by Portuguese police. She stood to her peaceful policy.

U. S. Executives Thanked

Prime Minister Mr. Nehru on August 26 received Mr. John Hlavocsek, General Manager of the United Press of America for India, Pakistan and Ceylon, and Mr. Arthur Bonner, television camera-man of the Columbia Broadcasting System, to convey his thanks and appreciation for the humanitarian work they carried out in Goa on August 15.

The two Americans, visiting Goa to report on *satyagraha*, crossed the border into India to carry back to the Indian side Mrs. Subhadrabai Sagar, who was seriously wounded by Portuguese firing, and the bodies of two dead *satyagrahis*.

Film artistes will join the *satyagraha* movement for liberation of Portuguese pockets in India, the Bombay Junior Artists Guild declared on August 27.

The Guild decided to send a batch of a dozen *satyagrahis* into Goa on September 19. The Guild also formed a committee comprising top film stars to aid the Goa struggle.

Central Africa, who is concurrently accredited as Consul-General of India in the Belgian Congo and Ruanda-Urundi, will pay his first official visit to the latter territories during this month. He will be accompanied by Mrs. Bhagirathi Menon and his Secretary during the tour. Flying from Nairobi on September 14, the party arrives in Leopoldville where Mr. Menon will call on the Governor-General of the Belgian Congo, Mons. Leo Patillon. After three days' halt in Leopoldville, Mr. Menon and party will fly to Elizabethville on September 18. From Elizabethville they will proceed to Stanleyville by air on September 20. Motoring from Stanleyville on September 22, the party is scheduled to arrive in Bakavu on September 28. After two days' stop in Bakavu they will fly to Usumbura in the Trust Territory of Ruanda-Urundi on October 1. Mr. Menon and party will fly back to Nairobi from Usumbura on October 3.

Engineering Services Examination

A competitive examination for recruitment to several engineering institutions of the Government of India will be held in December, 1955. Applications with connected papers should be submitted in accordance with the instructions to candidates and should reach the Union Public Service Commission on or before September 24. Applications from candidates residing abroad will be accepted up to October 8. Copies of the application form and other connected papers may be obtained direct from the Secretary, Union Public Service Commission, Dholpur House, Post Box 186, New Delhi, on payment of Re. 1 which should be remitted to the Commission by money order stating the name of this examination. Candidates will not be supplied with copies of the complete rules, but only with a compendium of rules which will contain essential conditions of eligibility. A candidate must have a degree in engineering.

Indian Government Scholarship 1956-57

Applications are invited from indigenous students and students of Indian origin of East and Central Africa. Each of these scholarships are of the value of 300/- per month and

the amount is considered enough to meet college fees, board, lodging and miscellaneous expenses. Scholarships are tenable for the full courses of study. Expenses of journey to and from India will have to be borne by the selected candidates who will be required to join their universities in India in the months of June/July next year. An applicant should have passed at least the Senior Cambridge Examination with four credits or an equivalent examination. Candidates from Kenya and Uganda who are still to take their Senior Cambridge Examination in December need not apply. A student of Indian origin should have passed at least Intermediate Examination by April/May 1956. The last date for the receipt of applications on prescribed forms in the office of the Commissioner for the Government of India in British East Africa, P.O. Box 2274, Nairobi, is October 15, 1955. Further details of scholarships and prescribed application forms may be obtained from that office.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown,

Johannesburg. 'Phone 33-1654.

SEED CATALOGUE

Distin's 1955-56 illustrated descriptive Seed Catalogue. If not in your possession already please write for free copy to Distin's Seeds, Box 2060, Johannesburg.

BOOKS FOR SALE

Satyagraha In S.A.

—By M. K. Gandhi 15/-

Bapoo's Letters To Ashram Sisters

—By Kaka Kalelkar 2/6

Which Way Lies Hope

—By R. B. Gregg 2/6

A Nation Builder At Work

By Pyarelal 1/6

Gandhi And Marx

—By K. G. Mashrawala 2/3

Why Prohibition

—By Kumarappa 1/-

Obtainable from:

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Durban, Natal.

Things In General

Bhagavad Gita In Pictures

We regret to have to state that owing to unavoidable circumstances there has been a delay in getting the copies of Bhagavad Gita in Pictures, advertised elsewhere in this issue. It will take about three weeks before they arrive here from India. We would therefore crave the indulgence of those who have placed their orders with us to wait a little longer and to forgive us for the delay.

Durban Indian Girls High School

A grand fete in aid of the School Hall Building Fund for the Durban Indian Girls' High School was held at the School on Saturday, September 3. A full day's programme commenced with the opening of the fete by Mr.

I. A. Kajee of Messrs. A. I. Kajee (Pty) Ltd, in the absence, owing to ill-health, of Mr. A. B. Moosa. A cheque for one hundred guineas was presented in aid of the School Hall jointly by Messrs. Moosa and Kajee. During the morning hours cabbages, cakes, sweetmeats, samosas and dresses were sold at prices that suited the pockets of the people and in the afternoon a baby show and a fancy dress parade was held in which many schools participated. A sum of nearly £800 was thus raised besides giving pleasure and amusement to hundreds of children and grown-ups.

Mr. Gopala Menon To Visit Belgian Congo

Mr. M. Gopala Menon, Commissioner for the Government of India in British East and

Latest Film Sets And Loose Film Instrumentals Available

			s.	d.
Lunka-Dahan	5	Records	88	9
Nag-Panchmi	8	"	28	8
Arpaar	1	"	31	0
Taxi Driver	4	"	31	0
Babul	5	"	88	9
Divana	1	"	7	9
C. H. Athma	1	"	7	9
Dost Instrumentals	1	"	7	9
Boot Polish	4	"	31	0
Jael	1	"	7	9
Daag	1	"	7	9
Mangalfera Talio ane tale Song			7	9

Include 2½ Postage and Packing charges extra.

Obtainable from:

**BHARAT MUSIC
SALOON
AND BOOKSELLERS**
(Corner Grey & Lorac Streets)
286 Grey Street,
Phone: 26070.
DURBAN.

Kohinoor Store

11 Kort Street,

Box 3379,

JOHANNESBURG.

All kinds of Indian and English Groceries at reasonable price.

Goods will be sent C.O.D. or customers are requested to send their remittance with their order.

BAGAWAD GITA IN PICTURES

A very fine production giving the whole Gita in attractive pictures with wording in English and Hindi.

Price £5-10-0

A Few Copies Available.

Please order immediately with remittance.

C.O.D. Orders Not Accepted.

Obtainable from:

**Indian Opinion,
P. Bag, Durban.**

News the other papers

don't print

is to be found each week

in

PEACE NEWS

World news—events in Africa, Asia, America, Europe—news of constructive peacemaking; race relations; progress towards a non-violent society.

Obtainable by air-mail each week from Britain at 50s. 6d. per year; sea-mail 21s.; 4 weeks trial subscription (sea-mail) 2s. 6d.

South African representative:

ELLA B. ELDER

Brownlee Street, Stutterheim, Cape.

London office:

3 BLACKSTOCK ROAD, N. 4

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1921-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From :

**Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.**

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance

Movement

1906—1914

Price: 7s. 6d.

Obtainable From:

"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
INTERNATIONAL SHORT STORIES —The best from 23 countries	17	6

Obtainable from:

**INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban, Natal.**

BOOKS FOR SALE

Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Public Finance and Our Poverty Gandhiji	3	0
Hindu Dharma—Gandhiji	8	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

**C/O INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban, Natal.**

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: 'I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with.....' The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

COMMUNAL UNITY

By Gandhiji

An up-to-date collection of Gandhiji's writings on Unity between Hindus, Muslims Sikhs and others. While defining Unity Gandhiji says:

"Hindu-Muslim Unity means not unity between Hindus and Muslims only but between all those who believe in India to be their home, no matter to what faith they belong."

Foreword by Babu Rajendraprasad.

Price: 25s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI		
—Krisnadas	12	6
STORY OF THE BIBLE		
—S. K. George	6	0
A RIGHTEOUS STRUGGLE		
—Mahadev Desai	2	8
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR		
Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR		
Vol. II.—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR		
—M. K. Gandhi	1	0
DEHUMANIZATION IN MODERN SOCIETY		
—Rene Falop-Miller	1	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag, Durban, Natal.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1 10s. 6d. Annually

" " " 15s. 6d. Half-yearly

Outside the Union £1 15s. Annually

" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0	EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2	6
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6	CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	6	0
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0	TOWARDS NON-VIOLENT SOCIALISM —M. K. Gandhi	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	8	6	REBUILDING OUR VILLAGES—M. K. Gandhi	3	
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswami	8	6			
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswami	7	6			
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0			

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban, Natal.

Phone 53.

Telegrams 'SOLANKI.'

P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

FOR ...

RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT ...

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS

AND

RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

Cable & Tel. Add.: "HARGYAN".

Phone 29388.

P. HARGOVAN & CO. (PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

1557 Warwick Avenue

DURBAN.

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

".....In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING —CO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

HIND SWARAJ OR INDIAN HOME RULE

By Gandhiji

Gandhiji says regarding it:

"It (the book) teaches the gospel of love in place of that of hate.....It pits soul force against brute force. It has gone through several editions and I commend it to those who would care to read it." Written in 1908 it contains in essence Gandhiji's later teachings on various topics.

New Revised Edition with an Introductory essay by Mahadev Desai

Price: 1s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal.

પુસ્તક ૫૩ મું—અંક ૩૬
તા. ૯ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૫૫.
બુટક નકલ પેની ૬.
૬૨ શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઈન્દ્રિય

ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં રચાયું.

આપણું જીવન ઉન્નત કરવા સાવધતાની

જરૂર

(શ્રી. કેદારનાથજીની પ્રવચનોમાંથી)

માણસ જે કંઈ કરે છે તેનાથી એનું ચારિત્ર્ય ઘડાતું નથી પરંતુ એને જે વસ્તુઓ તરફ પ્રેમ છે, જેના તરફ યુગ છે, તેને જે પ્રાપ્ત કરવાની ઝંખના છે, તેજ એનું ચારિત્ર્ય ઘટે છે.

—૦—

દરેક માણસને સ્વચ્છ અને સ્વતંત્રતા વચ્ચે પસંદગી કરવાની હોય છે.

—૦—

વીર મૃત્યુનો એકજ વાર અનુભવ લે છે જ્યારે કાયર મૃત્યુનો ભેટો જીવનમાં પળે પળે લે છે.

—૦—

ખરાબ સોળત વાળા હલકી કક્ષાના માણસો સાથે સંગત કરતો નહિ, જો તું પવિત્ર હોઈશ તો પણ એની સોળત તને અપવિત્ર કરી શકશે. જેવી રીતે સૂર્ય તેજસ્વી હોવા છતાં પણ વાદળો એના પ્રકાશને આવરી લે છે!

—સનાઇ.

આ પણું જીવન ઉન્નત કરવા માટે જેમ વિવેકની, સંયમની જરૂર છે તેમ સાવધતાની પણ જરૂર છે. સાવધતા ન હોય તો જીવનમાં અનેક ભુલો થાય છે. તેથી જીવનમાં ભુલ ન કરવી હોય, નિર્દોષતા લાવવી હોય તો સાવધ રહેવું જોઈએ. સંત તુકારાએ કહ્યું છે કે, ભાઈ તું ભગ્નત રહે, નહીં તો ચોર લુંટી જશે. જીવનમાં વિવેક, સંયમ અને સાવધતા એમ ત્રણેની જરૂર છે. ત્રણેના વિકાસ માટે પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. તે સ્વાભાવિક વધતી નથી. પ્રયત્નથી જ તે વધી શકે છે. મનુષ્યનું શરીર કુદરતી રીતે વધે છે ખરું, પણ તે અચુક હદ સુધી જ. પણ જો શરીરના અવયવને સ્નાયુબદ્ધ મજબુત, સપ્રમાણ, ખડતલ બનાવવા હોય તો વ્યાયામ કરવો જોઈએ. તેવીજ રીતે આપણી બુદ્ધિ કુદરતી રીતે વધે છે ખરી, પણ તેને વધારે ખીલવવા માટે યોગ્ય શિક્ષક રાખીને, તેમજ શાળા, કોલેજમાં મોકલીને વધારીએ છીએ. પ્રયત્નથી જીવનનો વિકાસ થાય છે.

આપણું જીવન

અનેક ક્રિયાઓ મળીને આપણું જીવન બને છે. તે જીવનને સર્વોચ્ચ સુંદર બનાવવું હોય તો આપણે દરેક ક્રિયા પર સાવધ રહેવું જોઈએ. એક કારીગર માટીમાંથી કે પથ્થરમાંથી કેવી સુંદર મૂર્તી બનાવે છે તે આપણે જાણીએ છીએ. જ્યારે તે એક જડ પદાર્થમાંથી કેટલી ઘોષપ્રદ, ભાવપ્રદ અને ચિત્તાકર્ષક મૂર્તી બનાવી શકે છે, તો જેનામાં ચૈતન્ય ભરેલું છે, જે મન, પ્રાણ, ચિત્ત, બુદ્ધિ, કર્મેન્દ્રિયો છે જ્ઞાનેન્દ્રિયોથી સુકત એવા શરીરને આપણે નિર્દોષ અને શુભસંપન્ન કેમ ન બનાવી શકીએ? આપણે બજારમાં જઈએ છીએ. તે વખતે ચિત્ર ખરીદવાની ઇચ્છા થાય ત્યારે આપણે સુંદર, રૂઝપુર, સપ્રમાણ ચિત્ર જ ખરીદીએ છીએ. બેટાળ, અનાકર્ષક સુકલકલી શરીરવાળું ચિત્ર પસંદ કરતા નથી. જેમ આપણે ચિત્ર ખરીદતી વખતે બધું જોઈએ છીએ તેમ જ શરીર, મન આપણી પાસે છે, જેનું રાત, દિવસ આપણને કામ છે તેને આપણે સુંદર, શુદ્ધ, સપ્રમાણ કેમ ન બનાવી શકીએ? સુંદરતાની આપણને ઇચ્છા છે પણ તે ખીલ બનાવીને આપે તે લેવાની.

પ્રજ્ઞાની સુગંધ

મનુષ્યને શરીર છે અને અન્ય પશુને પણ શરીર છે. અન્ય પ્રાણી મરણ પછી ઉપયોગ માં આવે છે. તેની કીમત તેના મરણ પછી વધારે થાય છે, જ્યારે મનુષ્યના મરણ પહેલાં કે પછી તો જ કીમત થઈ શકે જો તે મનુષ્ય બને તો. મનુષ્યની કીમત તેના ચારિત્ર્ય, શુદ્ધતા, સદ્ગુણને લીધે છે. આવા સત્વશુભોથી સુકત એવા માણસનું જીવન વિવેકથી ભરપુર હોય છે. શુભાખનું કુલ જેમ ખીલે છે તેમ તેની સુગંધ ચારે તરફ પ્રસરે છે. તે પોતાનામાં સમાઈ રહેતી નથી, તેમ જેનામાં પ્રજ્ઞા ભરપુર છે તે પોતાનામાં સમાઈ ન રહેતાં ઇન્દ્રિયો દ્વારા બહાર પ્રસરવા માંડે છે. તેની ઇન્દ્રિયો સારા-નરસાને ભેદ પારખી શકે છે. ન જોવા જેવી વસ્તુ તરફ તેની આંખ જતીજ નથી. ન સાંભળવા જેવા શબ્દો તેના કાનમાં જતાજ નથી. અને ન બોલવા જેવા શબ્દો તેની જીભ ઉચ્ચારતી નથી.

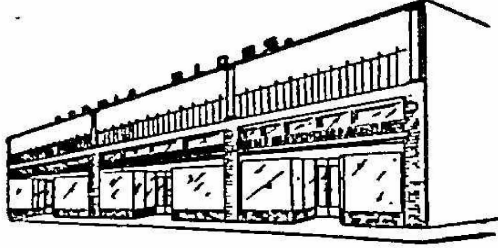
નિરીક્ષણ-પરીક્ષણ

આ સર્વનો અર્થ એજ કે વિવેકથી અને સાવધાનીથી વર્તવાથી ઇન્દ્રિયો શુદ્ધ બને છે. જેના ઉપર સુસંસ્કાર પડેલા છે, જે સજ્જન છે, તેના સુખમાંથી અપશબ્દ નીકળશે નહિ. તમે તેને સો રૂપીયા આપવાનું કહેશો તો પણ તેના સુખમાંથી તે શબ્દ નીકળશે નહિ. કારણ કે તે તેનો સ્વભાવ બની ગયો હોય છે. સ્વભાવ બનવાનું કારણ તેની સતત બંધૂતિ છે. જ્યારે અસંયમીને સંયમ કરવાનું માહુમજ નથી. વિવેક એટલો ભગ્નત જોઈએ કે ઉચિત અનુચિત પારખી શકે. માંત્રીની પાશખ કોણ કરી શકે જેને તેની પાશખ કરતાં આવડતી હોય. મારા જેવો ન કરી શકે. તેમજ જે વિવેકી છે જેની ઇન્દ્રિયો તરલ છે તેને ઉચિત અનુચિત પારખતાં વાર લાગતી નથી. દરેક ક્ષણે તે શું કરે તે તેના તરફ સતત સાવધ રહેવાથી

(અનુસંધાન માટે-જુઓ ૩૫૦ પાનું)

K.M. Lodhia & CO.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

આવિસ ફેરટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી બતી રેખરેખ નીચે અમને અપાયેલ કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીએ છીએ.

મેકલેસ, જ્યુલી જ્યુલી રીઝાઈનની અંબડી અંગ્રાહા, સાડીની પીન, વીટી ખાસ જોરોગ નીચે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

Phone 22905

Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son
Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their
POSTAL ORDER with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મોકલવાની કોમિટ ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટલ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડશીયા શી. ૧-૦ રતલે. સધન રોડશીયા
૬ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

Telephone :
20951

177 Grey Street
DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન :
૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
ડરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાઇટર : જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશલિસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અને મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

“ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર તા. ૯ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૫૫.

સ્વપ્ન સવાલ

શુક્ર એરીયાલ એક્ટને અમલ આ દેશમાં હીંદી કોમની પાયમાલીમાં પરિણમશે એ વસ્તુ જુદી જુદી મ્યુનીસીપાલીટી એ એ કાયદો અમલમાં મુકવા ની જે રીતે કોશીશ કરી રહી છે તે પરથી જોઈ શકાય છે. ક્લાઈક્ટોપની જુદી જુદી કોમો માટે ઇલાયદા લક્ષ્યાંકો સ્થાપવા ની એ શહેરની દરખાસ્તો સામે નો. સુરલીમ વેપારીઓનો કેસ રજુ કરતાં ડો. જી. લોવેને એ હકીકતપર બહુ સારો પ્રકાશ પાડેલો છે, જેનો હેવાલ આ અંકમાં અન્ય સ્થળે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યો છે. ક્લાઈક્ટોપની ટાઉન કાઉન્સિલ એ શહેર માં સીતેર વર્ષથી વસી અને વેપાર કરી રહેલા હીંદીઓને ઉમેડી કાઢવા માગે છે અને ઔદ્યોગિક લક્ષ્યાંક અઢી માઈલ દુર નાખવા માગે છે. તેઓની મીલકત પાંચ લાખનો અડસટવા માં આવેલી છે. ટાઉન કાઉન્સિલ ની વતી ક્યુ. સી., મી. વી. જી. હેઈમરટ્રાએ, “હીંદીઓ અને તેઓના સંતાનોએ વેપાર સિવાય ખીલે ધંધો શોધવો પડશે અને તે જેમ અને તેમ જલદી કરે તેમ વધારે સારું” એમ કહીને એ વિષે કશેા પછુ શક હોય તો તે દુર કરી દીધેલો છે. વધુમાં મી. હેઈમરટ્રાએ કહ્યું કે, “હીંદી વેપારીઓ ભુખે મરવાની બહુ વાતો થઈ રહી છે પરંતુ દક્ષિણ આફ્રિકામાં કોઈ કદી ભુખે મર્યું નથી. એ વસ્તુ હીંદને વિષે લાગુ પડે છે. હીંદીઓ મજુર બની પોતાના હાય ખરડાએલા કરે તો તેમાં શું બગડી જવાનું છે?” ડો. લોવેને માનવતાનો જે ઉદ્દેશ્ય કરેલો છે તેનો છાંટો સરખો પછુ આ શબ્દોમાં રહેલો નથી. તેને બદલે તે ઝેરથી ભરેલા છે. એ સઘળાંપરથી જોઈ શકાય છે કે સ્વપ્ન એરીયાલ એક્ટની પાછળ નો એકમાત્ર હેતુ હીંદીઓને

આર્થિક રીતે પાયમાલ કરી નાખવાનો છે, કે જેથી તેઓ યા તો આ દેશમાંથી ટળે અને જો રહેવાજ ઇચ્છતા હોય તો ગોરાના ગુલામ થઈને રહે. આ પરિણામ લાવવાનો પ્રથમ પ્રયત્ન બહેર પ્રબને હીંદીઓની દુકાનોનો બહિષ્કાર કરવાને ઉશ્કેરીને કરવામાં આવ્યો હતો. પરંતુ તે મક્કળ નહિ થવાથી હવે સ્વપ્ન એરીયાલ એક્ટથી એ હેતુ સિદ્ધ કરવાનો પ્રયત્ન થઈ રહ્યો છે.

મી. હેઈમરટ્રાએ બહુજું જોઈએ કે હીંદીઓ વેપારમાં દાખલ થયા હોય તો તેઓની રાજ્ય ખુશીથી નથી થયા. આ દેશમાં ખીલે કોઈ પછુ ધંધો કરવાને તેઓને માટે દરવાજા બાંધી કરીને કાયદાથી બંધ રાખવામાં આવેલા છે, તેથી વેપાર સિવાય ખીલું કશું તેઓથી થઈ શકે તેમ નહોતું.

આપણને વખતો વખત ઠસાવવામાં આવેલું છે કે સ્વપ્ન એરીયાલ એક્ટને આપણે હાય લગાડીશું તો ઢાઝી જઈશું એથી તેને ઝેર ગણી તેનાથી દુર રહેવાનું છે. સત્તાપીશોની સાથે સોદો કરીને તેમાંથી લાભ ઉઠાવી લેવાની વૃત્તિથી પછુ કશું વળી શકવાનું નથી. હવે વખત સંગ્રહ કરવાનો નથી પરંતુ ત્યાગનો છે. આ દેશમાં આપણે છાંટોભાર પછુ સ્વમાનથી રહેવા ઇચ્છતા હોઈએ તો આપણે સઘળું—આપણા કુટુંબીજનોને પછુ ત્યજી દેવા અને જાન પછુ કુરબાન કરવા તઈયાર થવું પડશે. આ દેશમાં ખીન-ગોરા એ પ્રત્યેની વર્તણૂકમાં ઇનસાફ જેવી વસ્તુ છેજ નહિ. એક ન્હાની લલ્લમતીના હાથમાં કુલ સત્તા હોય અને વિશાળ બહુમતી ને મત આપવાનો પછુ હક ન હોય ત્યાં ઇનસાફ હોઈ શકેજ કયાંથી? આખી સ્થિતિ અસહ

છે. સખત પગલાં લીધા સિવાય તે સુધરી શકવાની નથી. પરંતુ આપણા જીવન માર્ગ તરીકે આપણે અહીંસાના સિદ્ધાંતો સ્વિકારેલા હોઈ આપણાથી જલ્દીમની સામે હીંસક પગલાં લઈ નહિ શકાય. એટલે તેવાં પગલાં આપણી જાત પરજ લેવાં રહ્યાં, સવાલ સ્વપ્ન છે. સરકાર આપણને પરાણે કાઢી મુકવા માંગે છે અને આપણે પરાણે અહિ રહેવા માંગીએ છીએ. કેવી રીતે રહીશું એ આપણે નક્કી કરવાનું છે અને તે જેમ અને તેમ વહેવું નક્કી કરી નાખીએ તેમાંજ સૌનું હિત છે. પરંતુ નક્કી કરી બેસી રહેવાથી કશું વળવાનું નથી. નક્કી કર્યા પછી તે સુજળ વર્તાવું પડશે.

હીંદપર આવી પડેલી ભયંકર આફત

શુક્ર હીંદની અનહદ કસોટી કરી રહેલો જણાય છે. એક અત્યંત ગંભીર ખીમારી લોગવતો માણસ માંડ સાન્ને થવાની અણી ઉપર આવેલો હોય અને અચાનક તેની ખીમારી ઉઘડો મારે અને પહેલાં હતી તેના કરતાં પછુ તેની તળીયત

વધારે બગડી જાય તેવી સ્થિતિ નોં આજે હીંદને અનુભવ થઈ રહ્યો છે. ખંડીયરમાંથી તે પોતાની ઇમારત અથાગ મહેનતે ફરી ગાંધી રહ્યું છે અને આરા લેવાનો અને પોતાનાં પરિશ્રમ ના ફળ લોવવાનો જ્યાં જરાક અવકાશ મળે છે ત્યાં તો તેની આખી ઇમારત ગંજીપાના પાના ની જેમ પડી ભાંગેલી જુએ છે. હીંદથી આવેલા છેલ્લા બખર એ છે કે પાકીસ્તાનમાં સરહદ પ્રાંતથી પુર્વ હીંદમાં આસામ, અને દક્ષિણમાં બંગાળ ના અખાત સુધીના બહોળા વિસ્તારમાં એશીયાની તવારીખ માં ભયંકરમાં ભયંકર ગણાતાં પુર આવવાથી આર કરેડ ૪૫ લાખ જેટલા લોકો આફતમાં આવી પડયા છે. છાપવા જતી વખત સુધીમાં મળેલા આંકડા સુજળ તો એકલા ઓરીસામાં જ ૧૫૦ માણસો ટુળી ગયા છે. ખરા આંકડા શું હશે એ તો ઇશ્વરજ જાણે. સંકટગ્રસ્તોને માટે આપણે પ્રાર્થના તો કરીશું જ પરંતુ હીંદપર આવી પડેલી આ રાષ્ટ્રીય આફતમાં તેઓને વ્યવહાર મદદ આપવાની હાકલ થાય ત્યારે તે પછુ બનતી સઘળી આપવાને આપણે તઈયાર રહેવું પડશે.

નોંધ અને સમાચાર

ડરખનની વસતી ડરખન શહેરના તંદુરસ્તી ખાતાં તરફથી પ્રસિદ્ધ થએલા આંકડા મુજબ ડરખનની વસતીમાં સાડા ત્રણ વર્ષમાં સાઠ હજારનો વધારો થયો છે. તેમાં ૨૫ હજાર ઉપર આફ્રિકનોનાં, ૧૬૫૦૦ એશીયાટીકોનો અને ૧૩૦૦૦ કરતાં ઓછા યુરોપીયનોનો સમાવેશ થાય છે. એવું અડસટવામાં આવ્યું છે કે ગયા ડીસેમ્બરની તા. ૩૧મીએ ડરખન ની વસતી ૪૮૩૪૬૫ની હતી, જેમાં લગભગ ૭૦ ટકા ખીન-ગોરા હતા. યુરોપીયન વસતી ૧૪૪૪૬૦ની અડસટવા માં આવી હતી. આંકડામાં મ્યુનીસીપલ સરહદની બાજુમાં આવેલા પ્રમણ્યાનો નો એ વસ્તીનો સમાવેશ થતો નથી. સૌથી મોટું જન્મ પ્રમાણ ડરખન માં કલકોમાં હતું જે ગયા વર્ષના જુનથી ડીસેમ્બર સુધીમાં ૬૪૪૦નું હતું. એજ મુદતમાં એશીયાટીકોમાં જન્મ પ્રમાણ ૩૬.૯૪નું હતું જ્યારે આફ્રિકનો

માં ૨૬.૬૬નું હતું. આફ્રિકનોમાં બાળ મરણ પ્રમાણ એશીયાટીકોના કરતાં પાંચગણુ અને યુરોપીયનો કરતાં બારગણુ વધારે હતું. ત્રણ વર્ષની અંદરના હજારે ૩૭૦ આફ્રિકન બાળકો જુજરી ગયાં હતાં. ગયા વર્ષના જુનથી ડીસેમ્બર સુધી માં પેદા થએલા ૨૧૨૬ આફ્રિકન બાળકોમાંથી ૧૩૧૦ ગેરકાયદે જન્મેલા હતાં, કલકોમાં પછુ ખોટી રીતે જન્મેલા બાળકોનું પ્રમાણ ૨૦ ટકા હતું. એશીયાટીકો અને યુરોપીયનોમાં બે ટકા કરતાં ઓછું હતું. આભાર શ્રીમતી સુશીલાબેન ગાંધી શ્રીનીકસ ની કસ્તુરબા ગાંધી સ્મારક સ્કુલને માટે દાન કરવા દુક મુદતપર કેપટાઉન ગયાં હતાં જે વખતે પા. ૮૨૬-૩-૦ નો શળો થયો હતો જેતુ લીસ્ટ આ અંકમાં અન્ય સ્થળે છાપવામાં આવ્યું છે. દાન ઉધરાવવામાં જે બાઇબો તથા બેનોએ પોતાના કીમતી સમયનો

ભાગ આપી તેમને મદદ કરી હતી તેને માટે શ્રીમતી સુશીલાબેન ગાંધી તથા અમે અંતઃકરણથી આભાર માનીએ છીએ. ખાસ કરી મેસર્સ હનલાલ બી. પટેલ, મેસર્સ પટેલ એન્ડ કંપની ના ઉકાબાઈ હસ્તુભાઈ પટેલ, નેરામ બાઈ હસ્તુભાઈ પટેલ, ગોર્વાલભાઈ બીખાભાઈ પટેલ, ગોર્વાલભાઈ ઘણાંબાઈ વાવમારીયા તથા કરસનલાલ જખાભાઈ એ શ્રીમતી સુશીલાબેન સાથે ફેરિને ગદદ કરી હતી તેઓ સર્વને શ્રીમતી સુશીલાબેન ગાંધી તેમજ અમે ખાસ આભાર માનીએ છીએ. ઉપરાંત સુશીલાબેન ગાંધી કેપટાઉન પહોંચ્યાં તે વખતે એર પોર્ટ પર શ્રી યાચરભાઈ ચાવડાએ તથા તેમના ધર્મપતિ શ્રીમતી ગંભીરેન તેમજ યીમ બાઈ બેનેએ તેમને પ્રેમભર્યાં સત્કાર કર્યો હતો તેને માટે તેમજ કેપટાઉનમાં તેમના રહેણાણ દરમીયાન શ્રી યાચરભાઈ ચાવડા તેમના ધર્મપતિ તથા કુટુંબીજનોએ તેમની પ્રેમભરી પેરાણા ગત કરી હતી તેને માટે તેઓ સર્વને શ્રીમતી સુશીલાબેન ગાંધી તથા અમે હાર્દિક આભાર માનીએ છીએ. ઉપરાંત કેપટાઉનનાં મદિલા મંડળના કાર્યકર્તાઓ શ્રીમતી વિજયાબેન મગનલાલ માણેકબેન વનમણી તથા હલિમબેન ધીવાળાએ મદિલા મંડળ તરફથી હાલો કરી આપેલા હતા તેમજ મણી મહેનત ઉણતી હતી તેને માટે તેમને પશુ શ્રીમતી સુશીલાબેન ગાંધી તેમજ અમે હાર્દિક આભાર માનીએ છીએ.

શ્રી આર. ડી. ચારીનું
અકાળ અવસાન
અમને નોંધ લેતાં અત્યંત પેદયાય છે કે શ્રી આર. ડી. ચારીનું ગયા મંગળવારે લંડનની ઇસ્પીતાલમાં મગજનું આપરેશન કર્યા બાદ ૪૨ વર્ષની યુવાન વયે અવસાન થયું છે. શ્રી ચારીનું નામ દક્ષિણ આફ્રિકાની દોઈ ઠામમાં મરખાંયુ થઈ ગયું હતું. દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી દોઈના દાઈ કમીશનરને પાછા બોલાવી લેવામાં આવ્યા બાદ શ્રી ચારી દોઈ સરકારના પ્રતિનિધિ તરીકે અહિ રહ્યા હતા. તેની પરેલાં તેઓ દાઈ કમીશનરના સેક્રટરી હતા. દોઈ દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે વેપારી પ્રતિબંધો મુક્યા ત્યારે દોઈના દાઈ કમીશનરને પાછા બોલાવી લેવામાં આવ્યા પરંતુ શ્રી ચારી એ ઝારીસની સંભાળ રાખવા અહિ રહ્યા હતા. તેઓ ૧૯૫૧ સુધી અહિ હતા. ત્યાર બાદ તેઓનું અવસાન થયું ત્યાં સુધી કરાંચીમાં દોઈના ડેપુટી દાઈ કમીશનરને કોઈ મોગનના હતા. શ્રી ચારી લાંબી યુવનથી બીમાર હતા અને સારવાર માટે લંડન ગયા હતા. ત્યાં ડેમરરમીય ડેપુટી કમીશનરમાં તેમને શુભાઈ તા. ૩૧મીએ

દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. મગજનું નાણુક આપરેશન કર્યા બાદ તેઓ ફેરી શુદ્ધિમાં આવ્યા નહિ. તેમની દહન કીયા એજ દિવસે ત્યાંના ગોલ્ડસ્ટ્રીટ ક્રીમ ક્રીમેટરીયમમાં થઈ હતી. આ દેશમાં તેમના રહેણાણ દરમીયાન શ્રી ચારીએ સઘળા ઠામોમાં ઘણા મીત્રો કર્યા હતા જે સઘળાની સ્વર્ગરચના કુટુંબીજનો પ્રત્યે હાર્દિક દિલસોછ જશે. સ્વર્ગરચના આત્માને ઇશ્વર ચિરશાંતિ ગણે.

શ્રી ગોપાલ મેનન બેલજયન
કેંગોની મુલાકાતે
બ્રીટીશ ઇસ્ટ અને સેન્ટ્રલ આફ્રિકા ખાતે દોઈ સરકારના કમીશનર શ્રી એમ. ગોપાલ મેનન, જેઓ સાથે સાથે બેલજયન કેંગો અને રૂઆન્ડા ઉરૂન્ડી ખાતે દોઈના કોન્સલ જનરલ પણ છે, તેઓ ચાલુ માસમાં બેલજયન કેંગો

ની પોતાની પહેલી સરકારી મુલાકાતે નીકળશે. તેમની સાથી તેમના પતિન શ્રીમતી બ.ગિરથી મેનન અને તેમના સેક્રટરી પણ નીકળશે. તેઓ સંપટેમ્બર તા. ૧૪મીના લીયોપોલ્ડવીલ પહોંચશે ત્યાં શ્રી મેનન બેલજયન કેંગોનાં ગવરનરની મુલાકાત લેશે. લીયોપોલ્ડવીલમાં ત્રણ દિવસ ગાળી તેઓ એલિઝબેથવીલ વિમાન માર્ગે જશે અને લાંચી સંપટેમ્બર તા. ૨૦મીના રેનલીવીલ વિમાન માર્ગે જશે. રેનલીવીલથી સંપટેમ્બર તા. ૨૨મીના મોટરમાં નીકળી તા. ૨૮ મીના તેઓ લુકાલુ પહોંચવા વક્રી છે. ત્યાં બે દિવસ રહીને રૂઆન્ડા ઉરૂન્ડી ના ટૂટ પ્રદેશમાં ઉસુમથુરા વિમાન માર્ગે અક્ટોબર તા. ૧લીના પહોંચશે. ઉસુમથુરાથી અક્ટોબર તા. ૩૩ની તેઓ વિમાન માર્ગે પાછા નયરોબી જવા ઉપડશે.

હોઈઓ અને તેમના સંતાનો એ વેપાર સિવાય બીજા કંઈ શોધવો પડશે અને તે જમ અને તેમ વહેલું કરે તેમ સાઈ.

હોઈ વેપારીઓ કુબે મરવાની બંધી વાતો કરવામાં આવે છે. પરંતુ દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઠાઈ બુબે મધુ નથી. એ ખાસીયત હોઈની ભૂમીની છે. હોઈ મજુર બની પોતાના હાથ ખરડાયેલા કરે તેમાં કશો વાંધો આવી જવાનો નથી.

ટાઉન કલાર્ક મી. એ. એફ. કાકને મી. મેઇઝલ્સના સવાલને જવાબ આપતાં કહ્યું કે, ટાઉન કાઉન્સીલે કલાકસડોર્પ શહેરની વચ્ચેથી પાંચ માઇલ દુર હોઈના લતાનો વિચાર વેપારની શક્યતાના ખ્યાલથી નહોતો કર્યો. તેને માત્ર ગ્રૂપ ઝેરીયાઝ એક્ટ અમલમાં મુકવાની પડી હતી.

**કલાકસડોર્પ ગ્રૂપ ઝેરીયાઝ એક્ટને
દુરૂપયોગ કરવા માગે છે**

ડા. લોવેને ઇન્ડી સખત ટીકા

ગ્રૂપ ઝેરીયાઝ એક્ટની ૩એ હોઈ એને માટે ઇલાવદા લનાની કલાકસડોર્પની ટાઉન કાઉન્સીલની દરખાસ્તોની સુનવણી વખતે મુરલીમ વેપારીએનો કેસ રાખ કરતાં ડા. ઇ. લોવેને તા. ૩૦મી ઓગસ્ટે જણાવ્યું હતું કે, એ દરખાસ્તો ગ્રૂપ ઝેરીયાઝ એક્ટને દુરૂપયોગ કરનારી છે અને કાયદાની ભાવનાને ઠાઈ પણ રીતે બધ બેસતી લેખી નહિ શકાય. મુલકી પ્રધાન ડા. રેંગીસે સમગ્રગ્યું હતું તેમ ગ્રૂપ ઝેરીયાઝ એક્ટની ભાવના શુદ્ધી શુદ્ધી ભતીઓને જરૂરી અને ઇષ્ટ જણાય તે રીતે શુદ્ધી પોડવાની છે. કાયદાની ભાવના જેમ અને તેમ ઓછા સંધર્ષણ સાથે ન્યાય અને અદલ ઇન્સાઈ કરવાની છે. કાયદાની ભાવના કલાકસડોર્પની ટાઉન કાઉન્સીલ કરવાનો પ્રયત્ન કરી છે તેમ રીતે વર્ષથી વસી રહેલા લોહોને કપટથી કાઢી મુકવાની નથી.

ડા. લોવેને કહ્યું કે ટાઉન કાઉન્સીલની દરખાસ્તોને જેટુ હોઈઓના દરતી ના દકની કશી પણ પરવા કર્યા વિના તેઓને સંપુર્ણ રીતે પાલમાસ કરી નાખવાનો છે.

તેની દરખાસ્તોમાં ક્યાંય પણ ટાઉન કાઉન્સીલે માનવતાના સવાલને લક્ષ આપેલું નથી.

આ દરખાસ્તો દોઈઓની વેપારની જમીન પડારી લેવાનીજ નહિ પરંતુ તેઓની મરાઈ પણ પડારી લેવાની ઇચ્છાથી પ્રેરાયેલી હોવાનો વહેમ ઉપજવા વિના રહેતો નથી.

હોઈઓ માટે સુચવાયેલા લતો ઔલો ગીક લતાથી અઢી માઈલ દુર આવેલો છે. અને સવાલ એ છે કે હોઈ વેપારી એને પરાણે મજુરો બનાવી દેવાનો પ્રયાસ તો નથી થઈ રહ્યો? ગ્રૂપ ઝેરીયાઝ એક્ટમાં કંઈ બદલાવનું કલ્પવામાં આવ્યું નથી.

હોઈ ઠામ વતી કમુ. રી મી. આઇ. એ. મેઇઝલ્સે કહ્યું કે મારા અસીલો પોતાની જમીનની કોમિટ પા. ૫,૦૦,૦૦૦ની અડસ્ટે છે.

ગ્રૂપ ઝેરીયાઝ એક્ટની નકલો આખા દેશમાં વહેંચી લોહોને એવું સમગ્રવવામાં આવતું જણાય છે કે હોઈઓને બની શકે ત્યાં સુધી શહેરો ની વચ્ચેથી ખસેડવાના છે.

ત્રણસો ઉપર યુરોપીય વેપારીઓ માંથી માત્ર ૩૫ "આફ્રિકાન્સે સાઈ ઠામેર" કાઉન્સીલની દરખાસ્તોને ઠેકા આપવા આવ્યા હતા.

ટાઉન કાઉન્સીલની વતી મી. વી. ઇ. ઇંઇમરડાએ કહ્યું કે, ટાઉન કાઉન્સીલની દાનત પ્રમાણીક નહોતી એવું ને સુચવવામાં આવતું હોય તો એ આરોપ ટ્રાંસવાલના સઘળા શહેરોની કાઉન્સીલને લાગુ પડે છે, કારણ સઘળા શહેરોની દરખાસ્તો એક સરખી જ છે.

ગ્રૂપ ઝેરીયાઝ એક્ટને હેતુ શુદ્ધી શુદ્ધી ભતીઓને ઇલાવદા કરવાનો છે. અત્યાર સુધી ને કરવામાં આવ્યું છે તેથી હોઈ સવાલ ઠળવેા થયો નથી. હવે કમીટીને જનકાળની થાંપીલના ચાલુ રાખવાનું કહેવામાં આવી રહ્યું છે.

મી. હેઇમરડાએ કહ્યું કે હોઈઓને પાંચ માઇલ દુર કાલવાનું સુચવાયું છે. એ પાંચ માઇલનું અંતર દસ વર્ષમાં ભુંસાઈ જશે. કલાકસડોર્પમાં મકાનો રીફના બીજા અમલના શહેરો કરતાં વધારે મોટા પ્રમાણમાં બંધાઈ રહ્યાં છે. ૧૦ વર્ષમાં યુરોપીયન વસતી બેવડી કરતાં વધી જશે.

આફ્રિકાન્સે સાઈઠામેરની વતી મી. એલ. ફેન્ટરે કહ્યું કે કલાકસડોર્પની હોઈ વસતી ચાર ટકા નેટલી છે અને યુનીસીપલ ઝારીસોની ત્રણ બાલુ શહેરોને ત્રેવિસ ટકા ભાગ માર્ગે છે. આનાથી શહેરની વચ્ચે રક્ષમ ઉભું થાય.

નહેર ખબર

દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા મુબઇ રાજ્યના ખેડુતોની નહેર સભા ૨૧-વાર સંપટેમ્બર તા. ૧૧મીના બપોરે બે વાગે ન્યુટાઉન, ૬૯ ટેરેસ રોડ પર આવેલા પાટીદાર હોલમાં શ્રી યુનાઇટેડ પાટીદાર સોસાયટીના આચર હેઠળ રાખવામાં આવી છે.

મુબઇ પ્રાંતના હરેશ જમીન ધરાવ નાર ટ્રાંસવાલમાં વસતા હોઈ (હોઈ, મુસલમાન) ખેડુત અને શુભેચ્છને પધારવા વિનંતિ છે.

ખાતર: (૧) ગણોત અને ખેતી વિપલક જમીન અંગેના મુબઇ રાજ્ય ના કાયદામાં સુચવાયેલા સુધારા, જે હાલ લેજિસ્લેટીવ અસેમ્બલી, પુનામાં ચર્ચાની એરણ પર છે, તે અંગે વિચારી ઘટવું નિવેદન અને વિનંતિ પત્ર મોકલવું, (૨) પ્રસુખથીની મંજુરીથી ને રાજ માય તે.

દાહાભાઈ જુશાહભાઈ પટેલ શ્રી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાટીદાર સોસાયટી (નંદાનીસળાં.)

ગોવાના સત્યાગ્રહ પર શ્રી નેહરૂ

હિંદના વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરૂએ મોહતી (આસાન)માં બાળ્ય કરતાં હિંદની ભૂમીપરથી સંઘાન શાહી નાથુદ કરવાને અહિંસાના સાધન માં વિશ્વાસ દર્શાવ્યો હતો અને જ્યાં-વ્યાં હતું કે દીવ, દમણ અને ગોવામાં સત્યાગ્રહીઓએ જે અલિદાન આપ્યું છે તેના પરિણામો આવ્યા વિના નહિ જ રહે.

જેઓ પોલીસ પમલાં લેવાની માગણી કરી રહ્યા છે તેઓને જવાબ આપતાં તેમણે કહ્યું કે, સત્યાગ્રહ અને બંદુક એ બંનેનું સમીકરણ ન કરી શકાય કારણ તેમ કરવાથી બંને નિષ્ફળ નીવડે.

ગોવન સત્યાગ્રહીઓ જેઓએ નિઃશસ્ત્ર રહીને પોરચુગીઝની બંદુક ની ગોળાઓ ઝીલી અસાધારણ બહાદુરી અને નૈતિક બેળ બતાવ્યું હતું તેમની શ્રી નેહરૂએ પ્રશંસા કરી હતી અને શ્રીમતી સુબદ્રાબાઈએ ગોળાઓની ઝડી વચ્ચે રાષ્ટ્રિય ધ્વજ ફરકાવી રાખવાની જે બહાદુરી બતાવી હતી તેનો ખાસ ઉલ્લેખ કર્યો હતો.

દીક્ષુતદ ખાતે ઓગસ્ટ તા. ૨૯મીએ અખબારના પ્રતિનિધિઓને જણાવ્યું હતું કે ઐતિહાસિક અને આર્થિક બંને બળા એક સામટાં કામે લગાડવા થી ગોવામાં પોરચુગીઝ સંસ્થાનશાહી નો વહેલો અંત આવી જશે.

શ્રી નેહરૂએ કહ્યું કે પ્રથમ સવાલ એ છે કે હિંદમાંથી ધીટીશ અમલ ગમે ત્યારથીજ પોરચુગીઝ કે કોઇ પણ પરદેશી વચરવનો ઐતિહાસિક અને રાજકીય રીતે અંત આવી ગયો છે. ગોવામાં પોરચુગીઝનું વચરવ બૃહથી ચાલુ રહી અર્થ છે.

યુખ્ય સગલ ગોવાપરનો પરદેશી અંકુશ દુર કરવાનો છે અને પડી

તેમાંથી ગોવાનું હિંદ સાથે જોડાણ થશે કારણ ગોવાના લોકોજ તેમ ધન્ધરો.

ઓગસ્ટ તા. ૨૮મીના શીમેંઝમાં શ્રી નેહરૂએ કહ્યું કે, ગોવાના સવાલને ઉકેલ ત્યાં વસતા લોકોની ધન્ધાતુસાર શાંતીથી લાવવામાં આવશે. હિંદ તેની સામે લસકરથી કે બીજી કોઇ પણ હિંસક રીતે કામ નહિ લે. પરંતુ તે સાથે એક દેશનું બીજા દેશપર વચરવ પણ હિંદ બીલકુલ ચાલવા નહિ દે.

શ્રી નેહરૂએ કહ્યું કે નિઃશસ્ત્ર સત્યાગ્રહીઓને પોરચુગીઝ પોલીસે મારી નાખ્યા તેથી હિંદ ઉશ્કેરાઇને શાંતીનો માગ ઊડી દેવાનું નથી.

ઓગસ્ટ તા. ૨૬મીએ શ્રી નેહરૂએ હિંદ, પાકીસ્તાન અને સીંગાપો ખાતે ના યુનાઇટેડ પ્રેસ એન્ડ અમેરીકાના જનરલ મેનેજરને અને કોલમ્બીયા ઓકાસ્ટર્ટીંગ સીસ્ટમના ટેલીવીઝન કેમેરામેન મી. આરથર બોનરને સુલાકાત આપી ઓગસ્ટ તા. ૧૫મીના ગોવામાં તેઓએ કરેલાં માનવતાના કાર્યને માટે તેઓનો આભાર માન્યો હતો.

સત્યાગ્રહના ખબર મેળવવા આવેલા બંને અમેરીકનોએ શ્રીમતી સુબદ્રાબાઈ સામર, જેમને પોરચુગીઝના ગોળાચારો થી અંબીર ધ્રુવ ઘટી હતી, તેમને તેમજ બે સત્યાગ્રહીઓના શયને હિંદની સરહદમાં પાછા લઇ જવામાં મદદ કરી હતી.

બોમ્બે જીનીયર આરટીસ્ટસ. ગીલ્ડે સપટેમ્બર તા. ૧૯મીએ ડઝન સત્યાગ્રહીઓને ગોવા મોકલવાનો ઠરાવ કર્યો છે. ગોવાની લડતમાં મદદ કરવા ગીલ્ડે બહુતા શીલ્મ સ્ટારની એક કમીટી રચાવી છે.

જ્યાંવવામાં આવેલુ હોઇ મારે મારી કોમના એ બાબતમાં વિચારો અને હેતુઓ ફરી જાહેર કરવા નોંધ્યે.

હિંદની નજર આફ્રિકા પર છે અને પોતાની કરોડોની વસતીને તે આ ખંડમાં ઉતારવા ધરાવે રાખે છે એ વાતનો શ્રી એ. બી. પટેલે ધન્ધાર કર્યો અને જણાવ્યું કે ઇસ્ટ આફ્રિકા ના એશીયનો આ હેતુ પાર પાડવાને હિંદ સાથે કાવચુ કરી રહ્યા છે એ વાતમાં રતીભાર પણ સત્ય નથી.

તેમણે કહ્યું કે ભવિષ્યનો આધાર બની કે સંખ્યા પર નહિ રહે પરંતુ માણસના ગુણ ઉપર રહેશે. તેને માટે ગ્રણ અગત્યની વસ્તુઓ સ્વિકારવી પડશે. સમાન મતપત્રક, સમાન કળવણીની સંસ્થાઓ, અને બતીબેદ ની નાણુટી.

શ્રી પટેલે ૭૦ મીનીટ બાળ્ય કર્યું હતું જેમાં તેમણે જણાવ્યું કે એશીયનો જે સ્થાની વસતીનો એક ભાગ અણાવા ચાહતા હોય તે તેઓએ બીજી કોમે સાથે સમજીતીપર આવવું નોંધ્યે. એશીયનો આ દેશને વફાદાર રહેવા ઇચ્છે છે અને સહકાર અને શુભેચ્છા ના વાતાવરણમાં તેના વિકાસ માટે કામ કરવા ઇચ્છે છે. તેઓ કશા ખાસ હકો કે છુટો મોગવવા માગતા નથી. સમાન મતપત્રક કરવાનું શક્ય થાય ત્યારે જે કંઈ પણ ખાસ છુટો કે હકો તેઓ મોગવતા હશે તે તેઓ જતા કરી દેવા ખુશી થશે.

અંતમાં તેમણે કહ્યું કે, આવતા દસ વર્ષમાં આ દેશમાં કલ્પી નહિ શકાય એવા ફેરફારો થઈ જશે. જે લોકો એવું માની બેઠેલા હોય કે સ્થિતિ જેવી છે તેવીને તેવીજ રહેવાની છે તેઓ બૂલ કરે છે.

હું સધળા એશીયનોને અપીલ કરું છું કે તેઓએ અગત્યના સિદ્ધાંતો બ્યાન માં રાખીને સધળા સંજોગોમાં ખરે માર્ગે ચાલવું નોંધ્યે. આપણે તેમ

કરીશું અને આપણું પોતાનું જ વર્તન સુધારીશું તે મારી ખાતી છે કે ગમે તેવો દેશીવો અને જુડો પ્રચાર આપણી સામે કરવામાં આવે તેની કશી અસર નહિ થાય. તેવો પ્રચાર કરનારાઓને જ તેથી વધારે ગુક્સાન થશે.

બેનો આટે શાકાહારી વેચોટરીયન કરી કેમ બનાવવી

૧ ટેમલ રપુન શૉમ દાણા શેકેલા. ૨ ટેમલ રપુન નારીયળનું ખમણુ રૂકું અથવા લીજુ. કટકા આકું થોડું લસણ, થોડી તજ, લવંગ, એલચી થોડા થોડા લીલાં મરચાં. આ બધા ને નાખી ઝીણુ વાટવું.

૧ મોટા કાંદો ઝીણુ સમારવો 11 રતલ ટમેટા સમારી અથવા ખમણુ તઈવાર રાખવા.

૧ રતલ બટેટા ઊલી સપારી રાખવા. લીલી ધાણાબાજ અને લીમડો?

તપેલામાં ત્રણ ટેમલ રપુન તેલ નાખી ગરમ થાય ત્યારે હીંગ નાખી વધાર થતાં લીમડો નાખી. કાંદા સમારેલા નાખવા કાંદા લલ રંગના થાય એટલે વટેલો મસાલો નાખી સાતળવો. તે પાંચ મીનીટ રાંખી તેમાં ટમેટાનો રસ નાખવો. પછી હળદર, મીઠું, નાખી તે ૧૦ મીનીટ સાતળવું અને અંતે બટેટા નાખી તે થોડીવાર પાંચ મીનીટ સાતળી ૩ થી ૪ ડ૫ પાણી નાખી ઠંકી રાખી ઉકળવા દેવું બટેટા ચડી બંધ અને રસ બઠો થાય એટલે ઉતારી લેવું.

આ કરીભાત સાથે સારી લાગે છે. કાંદા લસણ ન ખાનાર તેના વગર કરે તે પણ સારી લાગે છે. ઉતારી ધાણા બાજ નાખવી.

ગાઇ બેનો નવી વાનીઓ લખી મોકલવો તે તેઓના નામ સાથે હાપવામાં આવશે. શાકાહારી વાની હેતી નોંધ્યે. આ પત્રના એટલે મોકલવી : 'Indian Opinion', Private Bag, Durban.

ઈસ્ટ આફ્રિકાના એક હિંદી પ્રધાનનું

અગત્યનું નિવેદન

એશીયન એસોસિએશનનું યુખ્યપત્ર 'ધી ટાંગાન્થીકન' ને 'ટાંગા ન્થીકા સ્ટેન્ડર્ડ'માંથી ઇસ્ટ આફ્રિકાના એક હિંદી પ્રધાનનું નીચે પ્રમાણેનું અમલતું નિવેદન પ્રસિદ્ધ કર્યું છે. એ નિવેદન જીન તા. ૮મીના કરવામાં આવ્યું હતું.

શ્રી એ. બી. પટેલ જેઓ કેનીયાની સરકારના ઇક્તર વિનાના પ્રધાન છે તેમણે કહ્યું હતું કે એશીયનો વિરૂદ્ધ છુપો પ્રચાર કરવાથી ઇસ્ટ આફ્રિકાના સવાલનો ઉકેલ લાવી શકાવાનો નથી. તેઓ નપુરેબીમાં એક જાહેર સભા માં બાળ્ય કરી રહ્યા હતા. તેમણે કહ્યું કે બીજી કેમેા તરફથી એશીયનો ની સામે આરોપો મુકવામાં આવી રહ્યા છે તેની તે કેમેા ખુલ્લી ચર્ચા

માં ઉતરવાની તકથી તેઓ ખશી થશે ૫૦૦ લોકોની હાજરીમાં શ્રી એ. બી. પટેલે કહ્યું કે યુરોપીયન અને આફ્રિકન કોમના નેતાઓ જે બાબતોનો અમારા પર વહેમ ધરાવતા હોત તેની ખુલ્લી પરિવદમાં ચર્ચા કરવાને અમે તઈવાર છીએ.

ઈસ્ટ આફ્રિકામાં એશીયનોની ભવિષ્યની નીતી વિષે પોતાના અંગત મત દર્શાવતાં શ્રી પટેલે કહ્યું કે દમણમાં યુગાન્ડામાં એશીયનોની રજીઓતોના સંબંધમાં બનેલા બનાવો અને એશીયનોને પ્રત્યે યુરોપીયનો તેમજ આફ્રી કેને સમાનપણે અણગમો ધરાવે છે એવું યુનાઇટેડ કોંગ્રેસમાં આવેલા અનેક પ્રતિષ્ઠત સુલાકાતીઓ તરફથી

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઇફ ઓફ કનેડા
 ઇપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.
ઉપરાંત
 દરિણુ આફ્રીમની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ એન્ડ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝન
 ના સરકાર તરફથી નીમાથેલા અંગ્રેજ તથા ગુજરાતી ભાષાનંતરકાર છીએ
 તેમજ અમેની ઈમીગ્રેશન અગેન્ટ્સ ડોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબે
 ત્વરીત જતીએ યઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance
 Consult us first.
C. C. PALSANIA
 GENERAL AGENT
 Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
 Sworn Translator.
 100 Sir Lowry Road, P.O. Box 4624. CAPETOWN Phone 32390

આપણું જીવન ઉત્તર કરવા સાવધતાની જરૂર

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

તે તેનો સ્વભાવ બની ગય છે. એક વખત સ્વભાવ બની જવાથી ઇન્દ્રિયો ગમે તે કામ કરશે નહિ. માટે ઇન્દ્રિય શુદ્ધિ કે ચિત્તશુદ્ધિ સાધવી હોય તો આપણે આપણી વૃત્તિઓનું નિરીક્ષણ, પરીક્ષણ અને નિશ્ચયપૂર્વક અયોગ્ય વૃત્તિઓનો નિરોધ કરીને તે બદલવી જોઈએ. આને આપણી વૃત્તિ એટલી ખરાબ થઈ ગઈ છે કે સારાઓટાની પારખ જ નથી રહી. આપણી દ્રષ્ટિ બહુ અસ્પષ્ટ થઈ છે. જે તે દ્રષ્ટિને પોતાના તરફ વાળીએ તો જ ઉત્તરિત થઈ શકે. સંતોએ તે દ્રષ્ટિને પોતાના તરફ વાળી એટલે જ તે ઉત્તર થઈ શક્યા.

દંબ અને અહંકાર

આવેં એક દાખલો તુકારામ મહારાજનો છે. તુકારામને મોટો ભગવાન માનવા લાગ્યા ત્યારે તેમણે કહ્યું કે 'લોકો મને ભગવાન માનવા લાગ્યા છે તે કદાચે અધર્મનો રસ્તો છે! લોકો મારી પૂજા કરે તેવી મારી પાત્રના નથી, હું પરમેશ્વર! હું બાણું હું કે માફ મન કેટલું પાપી છે.' આ બતાવે છે કે પોતે કેટલા બગાડેલા. જે પ્રતિષ્ઠા, પૂજન ઇત્યાદિ છે તેને તે મને તો સાફ લાગે છે, પણ જેને તે અમતું નથી તેને સત્કાર પણ સારો લાગતો નથી. મનુષ્ય કામિની, કંચન, લોભ વગેરેને છોડી શકે છે, પણ લોકેષુ છોડવી મુશ્કેલ છે. તુકારામને કહ્યું કે 'મન ભણે પાપા' તે શબ્દ અંતર્ગત થયા સિવાય સમજાય નહિ. અહંકારને કાઢીને નિરહંકારી બનવાનો આ રસ્તો જ છે. જે શુદ્ધ પોતાનામાં ન હોય તે બતાવવા તે દંબ છે, અહંકાર છે. જે નિરહંકારી રહેવાનો પ્રયત્ન કરે છે તે જ તરી નેય છે. આપણે ગરીબ છીએ, તે બતાવવાનો પ્રયત્ન નહિ કરીએને દલદુઃ આપણે ગરીબ નથી તેજ બતાવીશું. આપણે ત્યાં લગ્ન હોય કે એવો ખીને પ્રસંગ હોય તો ખાણખાંથી કે ઝાણખીતામાંથી ચાંદી ના વાસણ લાવીને બધાને તેમાં જમાડીશું. પોતાને કોઈ ગરીબ કહે તેથી તેને સંતોષ નહિ થાય પણ જે શુદ્ધ પોતાનામાં ન હોય તે શુદ્ધ છે એમ ખીને કહે તો તેને સંતોષ થાય છે. આ અહંકાર છે. તેજ દંબ છે. પોતે ઉદાર ન હોય પણ કોઈ કહે નમે તો દાનવીર છે એટલે તે એકદમ સંતુષ્ટ થઈ જાય છે. આ દંબ છે. કબીરે કહ્યું છે કે 'લેનેકા દરનામ દેને ઠા અનદાન, દે. તરને ઠા આધિનતા, કુબન ઠા અભિમાન.'

સંસંગની જરૂર

આ ઉપરથી સમજાય છે કે જે

ચિત્તને સ્વાધીન રાખે છે તે જ તરી નેય છે અને જેનામાં અહંકાર છે તે પુખ્તી નેય છે. જેનામાં અભિમાન હોય જેને પોતાના દોષદુષ્ટતા દેખાતાં નથી પણ જ્યારે તે અંતર્ગત થાય છે ત્યારે તેના સર્વ દોષો સામે આવે છે. માનવી જીવન માટે જે જે બાધક વસ્તુ છે તે સર્વ તેણે દુર કરવી જોઈએ. ખીજના હોય જેવા તેમાં આપણી ઉત્તરિત નથી. આપણે આપણા દોષો સામે ચોકી કરવી જોઈએ. ખીજના હોયો બતાવવાનો આપણે અધિકાર નથી. તેથી આપણી જીવન શુદ્ધિ નહિ થાય, ખીજને જ્યારે આપણા માટે સદ્ભાવ ગૈરીભાવ ઉત્પન્ન થાય ત્યારે કહીએ તે જીવી વસ્તુ છે. આપણે અમે તેટલા શુદ્ધ થયા હોઈએ છતાં ઇન્દ્રિયોના ધર્મો અને ચિત્તના પૂર્વના સંસ્કારો તરફ આંધેલ ન રહેવું જોઈએ. પૂર્વના સંસ્કાર ક્યારે જાગત થાય છે તે કહી શકતા નથી. મનુષ્ય સાધુ થાય એટલે એમ નહી સમજવું જોઈએ કે તે પવિત્ર થઈ ગયો. મન ક્યારે પણ અપવિત્ર થઈ જાય છે. તેથી સાધુ હોય કે મનુષ્ય જેને મન છે તે સર્વેને રાત દિવસ જાગત રાખવું જોઈએ સત્સંગની જરૂર તે માટે છે.

આ બનાવટ છે

વિરૂદ્ધ સંસ્કારો સામે અગડવા માટે તાકાત જોઈએ, નિશ્ચય જોઈએ, નિશ્ચય હોય તો તે કહિન નથી. કોઈ આપણને ખીડી આપે કે એવું કોઈ વ્યસન જેને લાગ્યું છે તે વસ્તુ આપે તો તેમાં તે એકલો વ્યસનનું સેવન કરે તો તેને શરમ આવે છે, એટલે તે ખીજને આપે છે જેથી તેને શરમ ન લાગે.

કોઈ ઘણી વખત કહે છે કે બહુ પ્રેમ થી આપે છે તેથી ના કેમ કહેવાય તેનો આગ્રહ બહુ હોતો. તો જ્યારે તમે તેના આગ્રહને વશ થાઓ છો તો તે કેમ તમારું માનતો નથી? એ મિત્ર કવો કે મિત્રને વ્યસની બનાવે. આ બતાવે છે કે આપણો નિશ્ચય નથી અથવા મિત્રનું બહાનું કાઢીને તે વસ્તુ નો ઉપભોગ કરીએ છીએ. ઘણી વખત સાંભળવામાં આવે છે કે આ બાપે કહ્યું માટે લગ્ન કયું. આપણે સાગનું વચન માખાપનું પાળતા નથી. ભોગનું પાળીએ છીએ. આ બનાવટ છે, આ સર્વનું કારણ જીવન વિષે આપણે વિચાર કર્યો નથી તે છે. જીવનની સફળતા પવિત્રતા, વિશાળતા, સાવધતા, વિવેક, સંયમ અને પુરુષાર્થ થી જ યરો.

આપણી રોજની

પ્રાર્થના

સવારની પ્રાર્થના

આપણે સાધારણ રીતે પ્રાર્થના સંસ્કૃતમાં કરીએ છીએ. પ્રાર્થના એને કહેવાય કે જે હૃદયમાં ઉતરે, આપણે સમજીએ અને તેમાંથી શીખી આચારમાં મુકીએ. સંસ્કૃત શેષ સમને છે? પછી પોપટની જેમ ધોલી જવાથી પ્રાર્થનાનો શો અર્થ? આથી નીચે સંસ્કૃત શ્લોકોનો યુજારતી અનુવાદ હમેશ થોડો થોડો આપવા ઇચ્છીએ છીએ.

ઈશુનું રાજ્ય છે આપણું જે જે આ જગતી વિષે ત્યાગીને લોગવી જાણો વાંછામાં ધન અન્યનું. આ ઇશોપનીષદનો શ્લોક બાપુજી હોશાં સાંજ સવાર પ્રાર્થનામાં સોથી પહેલાં બોલતા.

અર્થ: આ જગતમાં જે જે કાંઈ વસેલું છે તે ભગવાનનું છે એમ સમજીએ. જગતનો રાજા છે. આપણે એની રેવત છીએ. આથી આપણી પાસે જે કાંઈ છે તેની ઉપર આપણો કેટલો અધીકાર? ફક્ત આપણને જરૂરી હોય તેટલોજ. જરૂર ઉપરાંતનું વાપરવાનો આપણને અધિકાર નથી. આપણા શોખ સાહેબી માટે જેટલું વધારે વાપરીએ તેટલું વધારે આપણે પાપ કરીએ છીએ. આથી ખીજના ભાગનું ધન આપણે આપણી અક્ષય હોશીયારીથી ઘૂટી બેશું ન કરવું એ આ શ્લોકનો અર્થ.

જેને દિવ્ય સ્તલો વડે સ્તવી રહ્યાં સુધર્મની વા વાઢ્યાં જેના મંત્ર પુરાણ શાસ્ત્ર ભજનો ગાયે ઋષિ વ્યાકુળાં. થોગી ધ્યાન ધરીજ સંયમ કરી,

જેની કરે ઇખના જેનો પાર ન કોઈએ લઈ શક્યા તે હવને વંદના. અર્થ: આ ધર્મ ઇલાનો અનુવાદ છે. આ પશુ સાંજ સવાર બંને વાર આશ્રમમાં મવાય છે. આમાં ઇશ્વરની સ્તુતી છે. અને દેવને વંદન છે. (ચાલુ).

વેચવાના છે

નવસારી સ્ટેશન રોડ પર, બનારમાં ત્યા સોસાયટીઓમાં મહાન અગર ખુલ્લા શોટ લેવા માટે અમર નેશનલ સેવિંગ સર્વિસ સર્કલ (આવક વેરાથી મુક્ત વ્યાજ) ખરીદવા લખો:

એમ. જનાર્દન ભટ્ટ. Authorised Agent For Government of India National Saving Certificate, બાળા સાહેબની હવેલી, Navsari, Bombay, India.

બે અઠવાડીક પચાંગ						
વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૫ સપ્ટેમ્બર	દીકુ ૨૦૧૧ અધિક દિ. બાદરવો	મુસલમાન ૧૩૭૪-૫ ઠીન્વી મોહરમ સફર	પારસી ૧૩૨૫ ફરવર અરનોખેરેત	સુર્યોદય ક. મી.	સપ્તરત ક. મી.
શુક્ર	૯	૧૬	૨૧	૮	૬-૦૪	૫-૪૪
રવિ	૧૦	" ૬	૨૨	૯	૬-૦૪	૫-૪૪
રવિ	૧૧	" ૧૦	૨૩	૧૦	૬-૦૪	૫-૪૪
સોમ	૧૨	" ૧૧	૨૪	૧૧	૬-૦૪	૫-૪૫
મંગળ	૧૩	" ૧૨	૨૫	૧૨	૬-૦૩	૫-૪૫
બુધ	૧૪	" ૧૩	૨૬	૧૩	૬-૦૩	૫-૪૫
ગુરુ	૧૫	" ૧૪	૨૭	૧૪	૬-૦૩	૫-૪૬
શુક્ર	૧૬	" ૩૦	૨૮	૧૫	૬-૦૩	૫-૪૬
રવિ	૧૭	સુદ ૧	૨૯	૧૬	૬-૦૩	૫-૪૬
રવિ	૧૮	" ૨	૩૦	૧૭	૬-૦૨	૫-૪૬
સોમ	૧૯	" ૩	૧	૧૮	૬-૦૨	૫-૪૭
મંગળ	૨૦	" ૪	૨	૧૯	૬-૦૨	૫-૪૭
બુધ	૨૧	" ૫	૩	૨૦	૬-૦૧	૫-૪૭
ગુરુ	૨૨	" ૬	૪	૨૧	૬-૦૧	૫-૪૮

ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો

કમલા-એકાદશી

ઋષિ પચંગો

કસ્તુરબા ગાંધી સ્મારક સ્કુલ ફન્ડ

શ્રીનીલાલ કસ્તુરબા ગાંધી સ્મારક સ્કુલને માટે ફાઇનાન્સમાં થીમતી મુશીલાબેન ગાંધીના દસ્તે ચમ્પલો ફાળો.

પટેલ એન્ડ કંપની	૫૧	૫	૩
પટેલ અધર્સ	૪૧	૫	૩
ખાખરબાઇ ચાવડા	૫૧	૫	૩
જી. એસ. પટેલ એન્ડ કંપની	૨૫	૫	૩
પરભુભાઇ ગોપાળ પટેલ	૨૫	૫	૩
નરોત્તમ અમથા પટેલ અને હમનલાલ ખી. પટેલ	૨૫	૫	૩
ખી. ફકીર એન્ડ કંપની	૫૧	૫	૩
હીંદુ મહિલા મંડળ (ફાઇનાન્સ)	૮૧	૦	૩
વનમાળી રવા પટેલ	૨૫	૫	૦
મકનબાઇ દયાળ પટેલ અને છોટાબાઇ દેવા પટેલ	૨૫	૫	૩
ડોક્ટર ખંડુભાઇ મગનલાલ	૨૫	૫	૩
જી. એસ. ખાન Coore Mineral	૨૧	૦	૦
દેવચંદ પરસોતમ કેશવ	૧૫	૫	૩
નાયુભાઇ કાળીદાસ સ્વ. પુત્ર છોટાલાલના પુન્યાર્થે	૧૫	૧૦	૧
દીવારબાઇ પટેલ એન્ડ અધર્સ	૧૦	૧૦	૩
ખી. આર. પટેલ.	૫	૧૦	૩
ખી. ડી. પટેલ	૧૦	૧૦	૩
હમનલાલ એન. પરમાર	૧૦	૧૦	૩
વલ્લભભાઇ લાલભાઇ પટેલ	૧૦	૧૦	૩
રણજીત દુલ્લભ એન્ડ સન્સ	૧૦	૧૦	૩
બીજુભાઇ છીયા વલ્લભ પિતાશ્રીના પુન્યાર્થે	૧૦	૧૦	૩
જીનમલાલ ડી. ચાવડા	૧૦	૧૦	૦
મણીલાલ રામજી બજસારા	૫	૫	૦
મોહનલાલ કરશન બજસારા	૫	૫	૦
જશુભાઇ વલ્લભ ચાવડા	૫	૫	૦
વરાહ અધર્સ	૫	૫	૦
નારજી અધર્સ	૫	૫	૦
નરોત્તમભાઇ નાયુ	૫	૫	૦
હનાભાઇ મકનજી	૫	૫	૦
દાયુભાઇ છમ્પીદાસ	૫	૫	૦
દુલ્લભ અને મગન ખીલીમોરીઆ	૫	૧૦	૩
ગાભાભાઇ દેવા	૫	૫	૩
હમનલાલ જગાભાઇ	૫	૫	૦
વલ્લભ કર્શન એન્ડ સન્સ	૫	૫	૦
બીજુભાઇ ગોવંદ ગૌસુરીયા	૧૦	૧૦	૦
રતનજી ગોવંદ કાન્ડીકર	૫	૫	૩
યુનીલાલ પંચસાણીઆ	૫	૫	૦
ભવનભાઇ લલ્લુ પટેલ	૫	૫	૦
વલ્લભભાઇ ઉઠા પટેલ	૭	૧૫	૭
મુખાભાઇ દુલ્લભ પટેલ	૧૦	૧૦	૦
નારજીભાઈ પરસોતમ અને રતનજીભાઇ મકનજી	૫	૫	૩
નાયુભાઇ અધર્સ	૧૦	૧૦	૩
લલ્લુભાઇ ઘીનાળા એન્ડ સન્સ	૧૫	૧૫	૦
લલ્લુભાઇ બીખાભાઇ નવસારીઆ	૫	૫	૩
યુનીલાલ ગોવંદભાઇ	૫	૫	૩
ગ્રેમાભાઇ ભખાભાઇ	૫	૫	૩
વચનજી નરસીંહ મથુરેશ	૫	૫	૩
કર્સનભાઇ જગાભાઇ	૧૦	૧૦	૩
પરભુભાઇ દાજી કુંગરીવાલા	૧૦	૧૦	૩
ખરખરલાલ ડી. ઘીનાલ	૫	૫	૩
કાળીદાસ વસનજી ખીલીમોરીઆ	૧૦	૧૦	૩
ગોવંદભાઇ દાજી વાઘમારીઆ	૭	૭	૦
પીટરશન	૧	૦	૦
દીનમલાલ મકનજી નવસારીયા	૧	૧	૦
છોટાલાલ કેશવ	૧	૧	૦

૭૬૬ ૨ ૬

હરીભાઇ પટેલ	૧	૧	૦
વસનજી નરસીંહ કોહારી	૨	૨	૦
મણીલાલ પરસોતમ	૨	૨	૦
મગનલાલ અંબેરામ	૨	૨	૦
રણજીતભાઇ દયારામ	૩	૩	૦
મીકલભાઇ દયારામ	૩	૩	૦
નગીનભાઇ લુલા	૨	૨	૦
નરોત્તમભાઇ ખંડુ અમલી	૩	૩	૦
લલ્લુભાઇ લુલા	૩	૩	૦
પરસોતમભાઇ છીખાભાઇ	૨	૫	૩
હમનલાલ નાયુભાઇ	૧	૧	૩
કલ્યાણજી દેવજી	૨	૨	૩
ધરમદારામ જીવજી	૩	૩	૦
હરેશીસન ગીરધરભાઈ	૨	૨	૦
નીલાભાઇ દયાળજી	૨	૨	૩
મીકલભાઇ પરસોતમ	૩	૩	૦
ગોપાળભાઇ છીખાભાઇ	૩	૩	૦
ગોવંદભાઇ કર્સન	૩	૩	૦
વનમાળીભાઇ દુલ્લભ	૩	૩	૦
લલ્લુભાઇ ગોપાળ કોહારી	૩	૩	૦
પરાગભાઇ પરભુભાઇ	૨	૨	૦
નરોત્તમભાઇ દુલ્લભ	૨	૨	૦
ભગાભાઇ ત્રીકમ	૧૦	૦	૦
સીતારામ રણજીત	૧૦	૬	૦
ચૌહાણ અધર્સ	૨	૨	૦
મગનભાઇ દાજીભાઇ ચાવડા	૨	૨	૦

કુલ સરવાળો પા. ૮૨૬ ૩ ૦

યુનીલાલ અધર્સ

હમણા જ માલ ખુલ્લો મુકયો છે !

ન્યુ ધરા હાપેલી નીનન સાડીઓ ૬ વાર	શી. ૪૯-૬
જરીની કુનારવાળી ન્યોરનેટ ૪૫"	વારની શી. ૧૫-૦
પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી	
રેશમી હાપેલી સાડી	પા. ૭-૧૦-૦ થી ઉપર
મેવડી કુનારની સાડી ૪૫"	વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઈ સાડીઓ છેલ્લી ઢબના રંગો અને હાપો વાળી

પાંચ વાર શી. ૨૭-૬ થી ઉપર
૭ વાર શી. ૩૬-૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન દેવામાં આવે છે.

લેધએ તો સામ્પલ મોકલ્લીશું.

યુનીલાલ અધર્સ

(પ્રો.) લીમિટેડ

૬૩ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન : ૨૪૦૦૩
પી. એ. બોક્સ ૮૨૨.

આશ્વાસનની અસર

“લહરી”

રને હિન્દોને વર્ષમાં કે લગભગ દરખ ના પ્રસંગે જેમ સંબંધી અને મિત્રો તરફથી અભિનંદન અપાય છે, તેમ શોકજનક પ્રસંગોમાં દિલસોજની ભાવના વ્યક્ત કરવાની પ્રથા પ્રચલિત છે. હિન્દોને સૌજન્યતા પ્રદર્શિત કરવાનું એ પ્રતીક ગણાય છે. દુઃખ ના સમયે નિકટનાં સંબંધીજનોનાં અંતરમાં વિવાદની જે લાગણી ઉપજે છે તેને સહન કરવાની ધૈર્યતામાં સજ્જનોનાં આશ્વાસનથી કંઈક અંશે વધારો થાય છે. એ રીતે દિલાસાના શબ્દોથી દુઃખી જનોને રાહત મળતી હોવાથી પરિચિત જનોને દિલસોજ પાડવની એ સકૃતિ અણાય છે,

સામાન્ય રીતે દિવંગત આત્માની સ્મૃતિનાં ધૃષ્ટાપુર્ત કર્મ, દાન વગેરે લોકહિતનાં કાર્યો તથા પ્રતિવર્ષ વર્ષોના પ્રસંગે યથાશક્તિ દાન અપાય છે એવી પ્રથા બહુલા દરેક ધર્મમાં-સમાજમાં હોય છે. અને એ સાધારણજનો માટે પર્ણપિત ગણાય. કિંતુ જેમણે પોતાના જીવનને ધૃત્યાર્થ કરેલું માની શકાય, એવા મહાપુરુષોની સ્મૃતિ જાળવવામાં ખાસ વિશેષતા રહેલી છે. આ વિશે મહાત્મા માંધીજીએ ત્રણ માર્ગો બતાવેલા છે. તેમણે લખેલું છે કે “મૃત પ્રિયજનોનું સ્મરણ કષ્ટ રીતે કરીએ તો મોટા દ્રઢ વિશ્વાસ છે કે તેઓ મરતાં નથી, શરીર મરે છે. પણ સ્મરણ તો કામ્ય રાખવુંજ છે. તેમના સર્વે શુભો આપણામાં યથા શક્તિ ઉતારીને; તેમની શુભ પ્રવૃત્તિ અપનાવીને; તે તેમાં શ્રદ્ધિ કરીને. સમાધિ પર કુલ વગેરે યદાવતં તે આ સ્મરણ વધારવા માટે છે.”

(નિ. ગ. ૧૧-૨-૪૫.)

પરંતુ પ્રત્યેક માનવીને જોનારે આ જન્મનું અસ્તિત્વ તથા સુખ દુઃખનો અનુભવ થઈ શકે છે, તે શરીરથી પણ એક કારણ દિવસે છુટા થવાનું છે. અને તે એ દેહના જન્મની સાથે જ નિમોશ્ય થયેલું હોય છે. અંતિમ પળે દુન્યવી દિલાસાની કશી પણ અસર નથી થતી. સિવાય એક વિશ્વનિર્ણયનો દિલાસો મેળવ્યો હોય.

એ અંતિમ પળના અમમન પુર્વે એ દિલાસાપર વિશ્વપિતાનું સ્મરણ પ્રાર્થ કરી લેવું એ માનવજીવનનું પરમધ્યેય મનાય છે. આ માટે શાસ્ત્રોએ નિર્દેશો શેલા દિલાસાના પાઠો જીવનમાં પચાવવા પડે છે. ગીતા કહે છે કે “જન્મેલાને મૃત્યુ અને મરણને જન્મ અનિવાર્ય છે તેનો શોક કરવો યોગ્ય નથી.”

(ગી. ૨-૨૭.)

સંતપુરુષોનાં આશ્વાસન સૂત્રો યાદ કરવા જેવાં હોય છે. મહાત્મા માંધી

જીએ એક દેહણે લખેલું છે કે “જન્મ અને મરણ કદાચ એક જ સિદ્ધાંતી જે બાજુએ નથી? એક તરફ જીવે તો મરણને બીજી તરફ જીવે તો જન્મ. તેમાં દુઃખ શા માટે? દરખ શા માટે?”

(નિ. ગ. ૪-૧-૪૫.)

પુરંતુ આ સૂત્રો લક્ષ્યાવધિ મનુષ્યો વાંચી જાય છે, છતાં ધૃત્યાર્થતાનું ભાન તે સારે જ યદ શકે, જ્યારે સુખના સમયમાં સંસારમાં અતિ આસક્તિ ન રાખતાં સર્જનહારનો સહારો મેળવી લેવાનો બનતો પ્રયત્ન થતો હોય. એ પ્રયત્ન કરનાર મનુષ્ય સ્વ-પરના સાચા પિતૃમાં રત રહી શાંત જીવન ગુજારે છે. એ માટે ગીતાકારે કહેલું છે કે “જાધી કામનાઓને છોડી જે પુરુષ ધૃષ્ટા, મમતા અને અહંકાર રહિત થઈને વિચરે છે તે જ શાંતિ પામે છે.”

(ગી. ૨-૭૧.)

જેણે આ રીતે એક વાર વિશ્વનિર્ણયતાની કંઈ અંશે પણ શરણાગતિ મેળવી હોય છે તેને સંસારિક પદાર્થો ના વિયોગનું દુઃખ અર્થ અંશે જ યતું હોય છે.

જીવનની છેલ્લી પળે આંખો મીંચાતાં સ્વજન, ધન, માલ આપણા નથી કહેવાતાં. એ કાળે દ્રવ્ય પદાર્થોનું અસ્તિત્વ મટી નથી જતું, તે સધળા મોહલુદ હોવા છતાં ચિર:શાંતીની ગોદમાં સુતેલા માનવીને માટે તે તે વિનાશી જ ગણાય છે. આત્મા અજર અને અમર હોવા છતાં, જીવાત્માની સંજ્ઞામાં હોય લાં સુધી તેનું બવાટવી માં પરિશ્રમણ અનિવાર્ય ગણાયું છે. જેથી તેને નવી મિલકી જેનવી દાંડીની રમત સતત રમતી પડે છે. સંત કબીરજીએ તેથી જ કહેલું કે “આપ મૂએ પીંછે કુખ મધ ફનીયા.”

આ પરમાર્થ વિચારની પરિપક્વતા ન યાય લાં સુધી દુન્યવી પદાર્થોમાં દેહ આસક્તિ બંધાયેલી રહે છે. એ વિચાર પરિપક્વતાનું જ બીજું નામ છે વિવેક નો ઉદય.

સંસારપર નેટલી આસક્તિ વધુ હોય તેટલી જ તેના વિયોગ કાળે શોકની માત્રા પણ વધુ ઉપજે છે. એ આસક્તિ આત્મામિશ્રુષ્ય જીતિદારા ઓછી થઈ શકે છે. જેનું બીજું નામ છે વૈરાગ્યનો ઉદય.

આ વિવેક અને વૈરાગ્યની પ્રાપ્તિ પ્રભુરૂપા અને સત્સંબંધી થઈ શકે છે. તે પછી મુક્તિનાં ચાર સાધનો પૈકીનું ત્રીજું વૃદ્ધસંપતિનો સંગ્રહ કરવાની તીવ્ર ધમસ ઉપજે છે. તેના પાલન પછી મુક્તિની વાંચનાની આવશ્યકતા જ નથી રહેતી.

જેમ આપણે સંગ્રહ કરેલાં નાણાં માંથી નેટલાની ખરીદી યાય છે તેટલાં નાણાં આપણી પાસેથી ઓછાં થતાં ગમ છે, તેમ સંસારમાં આપણે નેટલું સુખ ભોગવીએ છીએ, તેટલું આપણું પુણ્ય પણ ઓછું થતું જાય છે. એ જ ન્યાયે નેટલું દુઃખ ભોગવાય છે, તેટલું પાપ પણ થતું જાય છે. જેથી પુરાણ પુણ્ય વપરાય તે દરમીયાન પીજીવું નવું પુણ્ય કર્મ તેમાં વધારતા રહેવું અને પાપકર્મ જમાન યાય તેની કાળજી રાખવી. એ સમજીજનોનું કર્તવ્ય ગણાય છે.

આ માનીનતાને ગીતાકારે પણ પુષ્ટિ આપેલી છે કે “તે સકામી પુરુષો એ વિશાળ સ્વર્ગલોકને ભોજવી પુણ્ય ક્ષીણ થતાં મૃત્યુલોકમાં પાછા પ્રવેશે છે.”

(ગી. ૬-૨૨.)

દુઃખને કસોટીરૂપે પણ માની શકાય છે. અને કસોટીમાંથી કેવળ પુર્વનો અભ્યાસી હોય તે જ પાર ઉતરી શકે છે. જે વિદ્યાર્થીએ પોતાનો અભ્યાસ યરાખર રીતે પાઠા કરેલો હોય છે, તે જ પરીક્ષામાં ઉચ્ચે નંબરે ઉત્તીર્ણ થાય છે. એ સામાન્ય સિદ્ધાંત છે. જેથી આપણા પુણ્યનો સંચય વપરાતો હોય તે વખતે આ જન્મજાટકને પાઠ બજવવા આપણને જે મહાન સુવધારે નિયુક્ત કરેલા છે તે પાઠ વધાદારી થી બચવીને તેની પ્રસંધના પ્રાપ્ત કરી લેવી જોઈએ. એ ખેલને સિદ્ધ કરવા માટે સદાચાર ધર્માચરણનીતિ નિયમનું વ્યવહારમાં પાલન થવું જોઈએ. બાળક, યુવાન, વૃદ્ધ, સ્ત્રી, પુરુષ, યોગી, ભોગી હરકેાઈ એને આચરી શકે છે. દરેક સંગ્રહાય અને ધર્મનું એ આવશ્યક હાર્દ હોય છે. જેણે આ અસુસ્થ નર દેહથી એ અનુપમ તક ગ્રહી લીધી છે તેનું જીવન ધન્ય ગણાય છે. જન્મમાં એવા પુરુષો સાંપ્રતમાં પણ ક્યાંક મળી આવે છે. જે કે મોટા ભાગના માનવીઓ તો લોભજીતિથી અધુરા સુવર્ણ કળશને બરી “દેવાની ખટખટમાં જ મગ્યા રહેલા જણારો. આ અધુરા ચરની કથની એવી છે કે:

બગો રાત એક દેશી રાજ્યની તહેનાતમાં નોકરી કરતો હતો. “રાત” એ વાળંદનું માનવાચક નામ છે. તેની કામગીરીથી રાજ્ય અને દરખારીઓની તેણે પ્રસન્નતા મેળવી હતી. રાજ્ય તરફથી સારો પમાર મળતો જેથી બાપડી, છોકરાં સાથે સારી ખાણપીને લહેર ઉડાવતો. રાજ્યનો નાવિક એટલે કપડાં લતાં પહેરવા એકવામાં પણ હંમેશાં સખ્યતા જાળવી સંતોષથી જીવન ગુજારતો હતો.

એક દિવસે તેને પરમામ જવાનું યતું. ત્યાંથી પાછા વળતાં રસ્તામાં સાંજ પડી ગઈ. અંધારૂં થઈ ગયું. અને તે એક તળાવની પાળ ઉપર આવેલા મોટા વટવૃક્ષ તળેથી પસાર

થતો હતો. તેવામાં તેના કાને આકાશ માંથી સંભળાયું કે “મારી પાસે ધન થી બરેલા સાત ચર છે. તે તારે જોઈએ તો લે.” બગાએ રાતે વિરમ્ય તાથી આસપાસ જોયું તો લાં કોઈ જ નહોતું. જેથી તેને ગભરાટ થયો કે અંધારામાં કોઈ જણાવતું તો નથી ત્યારે એ શબ્દો ક્યાંથી સંભળાયા હશે? તેણે જરા વધુ ઉતાવળથી પગ ઉપાડ્યા માંડ્યા. ત્યાં તો તેના કાને ફરીથી તે જ શબ્દો સંભળાયા. અને વધારામાં તેને ધીરજ આપી કહ્યું કે “તું ગભરાઈશ નહિ. હું એક વક્ષ છું. અને આ ધનથી બરેલા ચર જે તને જોઈતા હોય તો હું આપવા ચાહું છું.”

આ સાંભળી બગાએ રાતનો ગભરાટ ઓછો થયો. અને ધનથી બરેલા ચર મળવાની આશાથી તેની લોભજીતિ જાગત થઈ, જેથી તેણે કહ્યું “જે આપની રૂપાથી મને આવી અદળત દોહત મળી હોય તો તે લેવા માટે મારે શા માટે ના પાડવી જોઈએ? હું જરૂર તેનો સ્વકાર કરીશ.” આ સાંભળીને તે વક્ષે કહ્યું કે “તું તારે ઘેર જ અને હું તારા ઘરમાં એ સાને ચર પહોંચતા કરીશ.” એ પછી બગો રાત તો રાજી થતો થતો હરખ બેર ઉતાવળથી પોતાનો ઘેર પહોંચી ગયો અને ઘરમાં તપાસ કરતાં એક પુણ્યામાં સાત ચરે પડેલા જોયા. તેણે ધણી જ ઇતેજારીથી તેની બાપડીને એણે જમાડીને તેમાંનું અદળત ધન તપાસી જોયું, તો જ અરુઓ ટાંકાટાંક બરેલા જણાયા. પણ હેલો, સાતમે ચર અડધાક અધૂરો હોવાનું જણાયું.

એ જ શબ્દો તેની લોભજીતિ બળવતર બની ગઈ, અને દેખામાં માંડવાળી કે આ સાતમે ચર પણ બરી દેવા જોઈએ. આ પછી તેણે પોતાની ધરવાળીના સોના રૂપાના જે ફાગીના હતા તે કંઈ કંઈ નિમિત્ત બતાવીને ધીરે ધીરે સધળા વેચી નાંખ્યા. અને તેનાં શોકક નાણાં કરીને તે સાતમા ચરમાં બપો. છતાં થોડાક અધૂરો રહ્યો. જેથી બીજે દિવસથી તેણે કરકસરથી રહેવાનું નિશ્ચિત કર્યું અને પમાર મળ્યો તેમાંથી જીવન રકમ ખાધાખર્ચ માટે રાખીને બાકીનું બધું તે અધુરા ધડા માં મુકી દીધું. આમ હેટલાક મહિના પસાર થયા પણ જ્યારે જીવે સારે તે ઘડો થોડાક અધૂરો જ દેખાય. જેથી તેણે વધુ કંજીસાધ કરવા માંડી અને માત્ર એક જ વાર ઘેરે ઘેરે સાંધે ખાવા માંડ્યું. કપડાં લતાં પણ પહેલા નાં જ હતાં તે જીવું થઈ જવા છતાં નવાં નહિ લેતાં સાંધીને અધાવત માંડ્યું. બધાને ખાવાનું પણ આઠામાં ઓછું અને કાટા કુટા લુખમાંથી જીવન ગુજારવા પડતું. આમ કુ બધી રહીને પેસા બચાવીને તે અધુરા ચરમાં ઉમેરવા લાગ્યો. પણ તે ચર.....

અધુરો તે અધુરોજ નજીવો. જેથી તે જલદી ભરાય તે માટે ઉપાય શોધવા લાગ્યો. છેવટે તેણે એકવાર રાજને વિનવિ કરી કે “મારો પગાર વધારો તો સાં. કમકે બાપડી છોકરાં સાથે આપારે મળે છે તે પમારમાં માઈ પુરૂં નથી થતું.” બંગો રાત રાજને માનીતો હતો. જેથી તેની અરજ સાંભળીને રાજએ તેનો પમાર જમણો કરી આપ્યો. જેથી તે ઘણો રાજી થઈ પોતાને ઘેર ગયો. પરંતુ આ પછી તો તેણે તેનો જમણો પમાર આપતો તે બધોજ પેલા અધૂરા ચર માં મુકવા માંડ્યો. એને ક્યારે ભરી દઈ એવો ઉચાટ કરવા લાગ્યો. પમાર ઉપરાંત જે બીજું શોડું કામ કરીને કમાતો તેમાંથી જરાતરા ખાધા ખર્ચ માટે રાખીને તે પછી પેલા ઘડામાં જ મુકી દેતો જેથી ઘેરી, છોકરાં અને પોતાને માટે પછી જરૂર પૂરતું રહેતું નહિ. આથી આખું કુટુંબ અરીખાઈ થી રીખાવા લાગ્યું. અને તે પોતે પછી સાવ દુખળો થઈ ગયો. અને પેલો-ચર કેવી રીતે ભરી દેશે તેની ફિકરમાં તે હમેશાં ચિંતાતુર રહેવા લાગ્યો.

એક દિવસે બંગો રાત રાજની હાજમત કરી રહ્યો હતો. ત્યારે રાજ એ તેને ખુબ દિલગીરીમાં મરકાવ થયેલો જોઈને પુછ્યું કે “તારો પમાર હમણું છે તે કરતાં જ્યારે અડધો હતો ત્યારે તો તું ખુશ મિર્જામાં રહેતો ને વધુ, સુખી નજીવો હતો. તારૂં શરીર પણ સાઈ હતું. અને હમણું કેટલોક વખતથી તને જમણો પમાર મળે છે છતાં પણ તું કુટુંબી કેમ નજીવ છે? તને શું યામ છે? તે જો હરકત ન હોય તો મને કહે.” બંગો રાત તો આનો કશો જવાબ ન આપી શક્યો. તે શું કહેવું તેના વિચારમાં મુઝાયો. જેથી રાજને વહેમ જતાં તેને કહ્યું કે “તે પેલા ધનના સાત ચર તો નથી લીધેલા ને?” બંગો રાતે જ્યારે રાજના મુખમાંથી ચર શબ્દ સાંભળ્યો ત્યારે તેના પેટમાં ધ્રાસકો પડ્યો કે આ વાત રાજએ કેવી રીતે જાણી? રખે ને એ લઈ બેશે એવો ડર લાગ્યો. અને તેણે મહારાષ્ટ્રને રાજને કહ્યું “મહારાજ તમને આ વાત કેણી કહી?” ત્યારે રાજને ખાતરી થઈ ગઈ કે એની પાસે પેલા ધનના ચર આવેલા છે. અને બનારાતને કહ્યું કે “તારા દેહાર પર થી જ જાણી શકાયું છે કે તને એ ચર મળેલા હોવા જોઈએ. જે માણસ યશનું એ ધન સાચવે છે તેનો હવાલ તારા જોડો જ થઈ જાય છે. તારી રહેણી-ઉપરથી હું એ વાત જાણી ગયો છું. માટે જો સુખી થવું હોય તો એ ચરઓ ન્યાંથી લાગ્યો. હોય ત્યાં જઈને પાછા આવી આવ. એમાંથી એક પાછું પણ તારાથી વધારો નહિ. એવું પૂણું ધન કડી વાપરવા માટે

નથી મળતું. પણ તે માત્ર સંચય કરવા માટે જ હોય છે. આ સાચી શિખામણથી બંગો રાત ની જુદી ટેકાણે આવી. અને તેણે જીવનકાળનો વિચાર કરી જોયો તો ખાતરી થઈ કે એ ધનમાં જમરો કરવાની લોભવૃત્તિ સાથે કંચુસાઈ પણ ખુબ વધાઈ ઠલી જેથી જો છોકરાં સાથે પોતે પણ છતે પૈસે કુટુંબી થાય છે. આમ વિચારી તેણે તે ચરઓ પાછા આપી દેવાનો નિશ્ચય કર્યો. અને સાજ પડવાની વાટ જોવા લાગ્યો. અંધારૂં યતાંજ તે પેલા તળવાની પાળ ઉપર આવેલા વડનાં ઝાડ પાસે ગયો. અને જોલ્યો “હુ યક્ષદેવ! દયા કરીને હવે તું તારા સાથે ચર પાછા લઈ લે.

વિવિધ ખબરો

સ્વામી શીવાનંદનની ૬૯મી વર્ષગાંઠ

ડરખનની ડીવાઈન લાઈફ સોસાયટી તરફથી સપ્ટેમ્બર તા. ૪થીના સોમવારે સ્વામી શીવાનંદની ૬૯મી વર્ષગાંઠ ઉજવવામાં આવી હતી જ્યારે તે સ્વામીજીના બાકો તરફથી જન્મ કીર્તન યજ્ઞ દર્શાવવા અને સ્વામીજીના પવિત્ર જીવન અને કાર્ય પર પ્રવચનો યજ્ઞ દર્શાવવા. જલસાની શાંતી પ્રાપ્તિ પુણીકૃતિ યજ્ઞ સૌ હાજરજનોને પ્રસાદ વહેવવામાં આવ્યો હતો.

હાજી એ. એચ. મુસાનું અવસાન

ડરખનના ધણી જુના અને જાણીતા વતની અને મેસર્સ એ. એચ. મુસા એન્ડ સન્સની ધણી જુની અને જાણીતી પહેલીના ડાયરેક્ટર હાજી એ. એચ. મુસાનું મંગળવાર ઓગસ્ટ તા. ૩૦મીના દર વર્ષની વયે ટુંક માંદગી બાદ અવસાન થયું. મરહુમ હાજી સાહેબ ૧૯૯૩ની સાલમાં ડરખન આવ્યા હતા.

વેપારી કુનેદઈયે તેમણે સારો વેપાર જમાવ્યો હતો અને વેપાર ઉપરાંત તેઓ હાથીજ હોષ ધાર્મિક તેમજ ડેજ વણીના કાર્યોમાં પણ હડો રસ લેતા હતા. કોમને લગતા જાહેર કાર્યમાં પણ આગળ પડતો બામ લેતા હતા. ૧૯૧૦ની સાલમાં સ્વર્ગસ્થ ગોખલે આ દેશની મુલાકાતે આવેલા ત્યારે તેમનો મુકામ મરહુમ હાજી સાહેબને ત્યાં રાખવામાં આવ્યો હતો. મરહુમ વેસ્ટ ટ્રીટની મસજીદના ટ્રસ્ટી એની જોડના પ્રમુખ હતા. અને બીજી જાહેર સંસ્થાઓમાં પણ આગળ પડતો બામ લેતા હતા તેઓ ત્રણ વાર હજ પડવા મદકા મદીના ગયા હતા. પહેલા ૧૯૯૩માં અને છેલ્લા ૧૯૩૩માં ગયા હતા. મરહુમ પોતા ની પાછળ ત્રણ પુત્રો મી. મહમદ મુસા, મી. મુસા મુસા અને મી. હુસેન

મારે હવે તેની જરૂર નથી. હું તેનાથી ધરાઈ ગયો છું.” આમ કહીને તે પોતાને ઘેર પાછો આવ્યો. અને જુએ છે તે સાથે ચર અવસ્થ થયેલા જાણીયા. પોતાની આખી જીંદગી સુખી કમાયેલું અને કંચુસાઈથી બચાવેલું જાણીયા ધન પણ તે ચરમાં મુકેલું હતું. જેથી તે પછી તેની સાથે ચાલ્યું ગયું. આથી તેને થોડો સમય પસ્તાવો થયો. પરંતુ તે પછી તેણે લોભવૃત્તિને તજી દીધી. અને રાજ તરફથી જે સારો પમાર મળતો હતો તેમાં જ સારી રીતે કુટુંબ તું. જુનરાન કરીને સંતોષથી જીવન યુગરવા લાગ્યો.

મીમાં મુસા જેઓ વેપારી આંલમમાં માનખુંડું રચાવે છે તેમને તેમજ બહોળાં કુટુંબને શોક કરતા મુકી ગયા છે. ખુદા તેમને સખર બક્ષે અને મરહુમના રૂકને ચિરશાંતિ બક્ષે. શ્રી આદર્શ યુવક મંગળ

શ્રી આદર્શ યુવક મંગળની વાર્ષિક જાહેર સભા, તા. ૨૮-૯-૫૫ને રવિવારે શ્રી નંદવરલાલ ડાહ્યાભાઈનાં પ્રમુખપણા હેઠળ, શ્રી ગાંધી હોલમાં મળી હતી. પ્રાર્થના બાદ વર્ષ દરમીયાન નીચે મુજબ કાર્યોને હેવાલ રજૂ થયો હતો. મંગળ ડી. બી ફંડ માં પા. ૬૩ દાન કર્યો હતો. શ્રી ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજ કામચેરી ને પા. ૮૦ ના પુસ્તકો જેટ આપ્યાં હતાં.

વાર્ષિક ઉત્સવ તા. ૩૦, ૩૧ મી જુલાઈએ રાખવામાં આવ્યો હતો. વાર્ષિક ઉત્સવ વખતે સંગીત સ્પર્ધા રાખવામાં આવી હતી. તેના નિયુક્ત શ્રી જીવજીભાઈ ગોપાળભાઈ, ધરભાઈ મહારાજ, રજનીકાંત બીખાભાઈ મારતર અને ઇન્દિરાબેન મગનભાઈ મીસ્ત્રી હતાં. સ્પર્ધામાં બાગ લેનાર ભાઈઓમાંથી નીચેના ભાઈઓ અનુક્રમે ધનામ જીતી ગયા હતા. રમણભાઈ રજીએડજી, શ્રી હિરાભાઈ ગોવીંદજી, ગોવીંદભાઈ બી. પરમાર.

શ્રીમતી ઇન્દિરાબેન મગનભાઈના શુભ હસ્તે ધનામ આપાયાં હતાં.

સેન્ટ્રલ ઇન્ડિઅન હાઈ સ્કુલને પા. ૪૦ દાન આપવામાં આવનાર છે. કૃષ્ણ જ્યંતી પર જન્મકિર્તનાઈ કરવામાં આવ્યાં હતાં.

ઉપરોક્ત કાર્યોમાં જે જે સહયુક્ત થયા તરફથી સહકાર મળ્યો છે, તે તે સહયુક્તોને મંગળ તરફથી આભાર માનવામાં આવે છે અને આશા રાખવામાં આવે છે કે ભવિષ્યમાં પણ સહકાર આપતા રહેશે.

બાદ નીચે પ્રમાણે નવા અધિકારી એની સુટણી થઈ હતી:

મંગળના આગ્રયદાતા: પી. એસ. જોષી, છોડુભાઈ એન. મહેતા, નારણ ભાઈ વા. પટેલ. માનનીય પ્રમુખ: શ્રીમતી સુશીલાબેન ડી. બદ. B.Sc. પ્રમુખ: મગનલાલ વાલજીભાઈ ભાટ પુરીયા, ઉપ-પ્રમુખ: રતીલાલ હાંસજી ભાઈ ભાટપુરીયા; મંત્રી: કરસનદાસ કાળીદાસ પ્રજાપતિ, સંહ-મંત્રી: મણીલાલ મોરારભાઈ, ખગનબી: હરિલાલ ડાહ્યાભાઈ; ઓડીટર: હરિલાલ કલ્યાણજી.

સંચાલક સમિતિ

મણીલાલ જુલાભાઈ પટેલ, રમણલાલ માધવભાઈ, કાનજીભાઈ લોકભાઈ, પ્રેમાભાઈ ડાહ્યાભાઈ, સન્યુખલાલ ડાહ્યાભાઈ, અમૃતલાલ રતનજી.

કાર્યવાહક સમિતિ

અમૃતલાલ રતનજી પરજી (પ્રમુખ), મણીલાલ મોરારભાઈ (મંત્રી), નંદવરલાલ ડાહ્યાભાઈ, મણીલાલ જુલાભાઈ, રમણલાલ રજીએડજી, ચીમનલાલ ગુલામભાઈ, રમણલાલ માધવભાઈ, રવજીભાઈ રામજીભાઈ, કાનજીભાઈ લાલભાઈ.

શ્રી ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજ

શ્રી ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજની વાર્ષિક સુટણી સભા તા. ૨૮ ઓગસ્ટ, ૧૯૫૫ના રોજ જોહાનીસખર્ ખાતે શ્રી ગાંધી હોલમાં શ્રી પ્રાણશંકર સોમેશ્વર જોશીના પ્રમુખપદે મળી હતી. પ્રાર્થના બાદ સમાજના મંત્રી શ્રી મગનભાઈ જુલાભાઈએ સમાજની પ્રવૃત્તિ નો રિપોર્ટ રજૂ કર્યો હતો. સમાજે ચાલુ વર્ષ દરમીયાન નવું સંશોધન બાંધવા માટે, શ્રી ગાંધી ભારત વિદ્યાલયનાં બાળકો માટે નવો બંસ ખરીદવા માટે, શ્રી ટ્રાંસવાલ હીંદુ સામાજિક પરિષદ ભરવા માટે અને પોટુંગીઝ પુર્વ આફ્રિકા અને રોડેશીયાથી દક્ષિણ આફ્રિકા અને રોડેશીયાથી દક્ષિણ આફ્રિકા આવતા હોંદી સ્વાજીને પર મુકાયેલા કડક ઇમિગ્રેશન અંકુશો હળવા કરાવવા માટે સક્રિય પ્રવૃત્તિ શરૂ કરી હતી. આ ઉપરાંત સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિ ને પણ વેમ આપાયો હતો. આ વર્ષે શ્રી મહાદેવભાઈ સંઘરક ફંડમાં પા. ૨૫૦ સ્વદેશ મોકલવામાં આવ્યા હતા અને તેની પહેલ્ય. —રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ તેમજ ટ્રસ્ટ ફંડ તરફથી મળી હતી.

સાંસ્કૃતિક શ્રી ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજનો આવક નવકને હિસાબ અને સમાજનાં સંચાલન હેઠળ ચાલતી ભારત વિદ્યાલય સમિતિ, રમશાન સમિતિ, લાઇબ્રેરી સમિતિ અને સંસ્કાર સમિતિના રિપોર્ટ અને હિસાબ રજૂ થયા હતા અને પસાર થયા હતા. જુના અધિકારીઓનો સહય આભાર માનવાનો દશવ શ્રી શુભકર્મી રજૂ

થયો હતો અને સર્વોચ્ચને પાસ થયો હતો.

ખાદ નીચે પ્રમાણે નવા અધિકારીઓ અને કમિટી સભ્યો ચૂંટાયા હતા: પ્રમુખ: પ્રાણ્યથંકર સોમેશ્વર નેશી, ઉપ-પ્રમુખ: નસમતભાઈ નાનાભાઈ, નરસીભાઈ પરશુભાઈ કલ્યાણ, બીખાભાઈ ઉદ્યાભાઈ ભારતર, કાનજીભાઈ ભાણુભાઈ, ગણાભાઈ ભગવાનજી પરેલ, ડો.રસિકલાલ ઉમિયાથંકર મહેતા, લક્ષ્મીભાઈ પ્રભુદાસ મોદી, ચીમનલાલ ગોપાળદાસ, વનમાળી પી. ગામા. મંત્રીઓ: મગનભાઈ ભુજાભાઈ, હરિ-શંકર જીવજી આર્થ; સહાયક-મંત્રીઓ: રતીલાલ દાંસજી, વેણીલાલ મોદી; શેષાધ્યક્ષ: મોહનલાલ એ. ગોહળ, નરસીભાઈ પરશુભાઈ દેવવાડીયા; ચોક્કસ: ગોવિંદજી નાગરજી, છોટુ-ભાઈ લાલભાઈ દેસાઈ; કમીટી સભ્યો: એડવોકેટ દેવજીભાઈ મીસ્ત્રી, ઉદ્યાભાઈ પ્રામજી, ગોવિંદભાઈ બીખાભાઈ (ફ્રમસ્ટોર્પ), છોટુભાઈ બીખાભાઈ, રતનજી જુલાલ, રાવજી ભાઈ હંશરભાઈ, જમનાદાસ રણુજીજી (પ્રીટોરીઆ), વલ્લભભાઈ સોમાભાઈ, બાણુભાઈ કે. પરેલ (ફ્રીપુટ), હગન ભાઈ નાયુભાઈ નાયક (ફ્રીપુટ), દયાળ ભાઈ બીખાભાઈ, મગનભાઈ પરશુભાઈ પરેલ, મકનભાઈ દાજીભાઈ, મીડાભાઈ સુખાભાઈ, જમનાદાસ અંબારામ ખત્રી, ગુલામભાઈ કલ્યાણજી, દુબાઈ, દાંસજી રૂ. સૂની, નરોત્તમભાઈ કસનજી, પ્રેમાભાઈ લાલાભાઈ, નરસીભાઈ ગોવિંદ જી, દામોદરભાઈ ધનજી, નરસિંહભાઈ ભાણુભાઈ તવડિયા, રામલાલ નાના ભાઈ જુલા, હરિલાલ નેરામભાઈ, રણુજીજીભાઈ પરશોત્તમ ધોળલાલ, રતીલાલ ત્રિચુવન, વલ્લભભાઈ પરશુ ભાઈ (બીનોતી), ગણાભાઈ ગોપાળજી, મણીલાલ જુલાભાઈ પરેલ.

શ્રી ટ્રાંસવાલ હોંડુ સેના સમાજના નવ ટ્રસ્ટીઓ છે. તેઓને સમાજની પ્રાપ્તી સંબંધે અધિકારો અપાયા છે અને સમાજની સમિતિના કામકાજ માં ભાગ લેવાનો અને મત આપવાનો હક છે તેના નામે આ પ્રમાણે છે:

નમજીવનદાસ વિ. ગોહળ, પ્રાણ્ય-સંકર સોમેશ્વર નેશી, વલ્લભભાઈ ભમાભાઈ, પરશોત્તમ ધોળલાલ, વસન જી નામરજી, રાવજીભાઈ ત્રિચુવનદાસ પરેલ, નાયુરામ મોતીરામ મીસ્ત્રી, ત્રીજીભાઈ વલેલજી પારેખ, રણુજીજીભાઈ કાળાભાઈ પરેલ.

આ સભા સાથે ત્રણ કલાક ચાલ્યા ખાદ સમાજ યજ્ઞ હતી.

સાલાર સ્વીકાર
નીચલા પુસ્તકો ભારતી સાહિત્યસંઘ લીમીટેડ, અમદાવાદ, તરફથી અમને મળ્યાં છે, જે આખાર સાથે સ્વીકારી એ બીએ. એમાંના કેટલાક પુસ્તકો પશુ મુંદર છે. ડા. ત. વિનોબાજીના મુદાનને નાટકમાં, જિનારી જવતાને

ભુદાનની જરૂરીયાતથી ભગ્ન કરવા તેમજ સાને ચુરજી જેવા ઝાંતી લેખકો ની નવલ કથાઓનાં અનુવાદો. વિગેરે સુંદર સાહિત્ય આદરને પાત્ર છે.

ભુદાન યજ્ઞ: નારીકા લેખક જય મલ પરમાર ખાવ ૨ રૂપીયા.

સાધુ તો ચલતા લલા: ઇશ્વર પેટલીકર. ખાવ ૧૧ રૂપીયો. રવીશંકર મહારાજ યુનિ સંત બાલજી, હકકર આપા, સ્વામી આનંદની દુકા ઝાંખી. આસ્તિક: સાને ચુરજી. ખાવ ત્રણ રૂપીયા. નવલ કથા.

અધુક વીજળી અધુક: મકરન્દ દને ખાવ ૧૧ રૂપીયો. ન્હાના બાળકો ના કાવ્યો.

હાકટર નરેન્દ્ર: કૃષ્ણ પ્રસાદ ભટ્ટ ૩ રૂપીયા. ગાકટરના ધંધાની આદર્શ રજી કરતી નવલ કથા.

એ આવજો: બાણુભાઈ પ્ર. ધંવ. ૧ ૧ ૧ રૂપીયા. હરીજનોનો સવાલ ઉઠવું નાટક.

ચક્રમક: રંભાબેન ગાંધી. ખાવ ૩. રૂપીયા. નવ એકાંકી નાટકોનો સંગ્રહ.

પરમજી: યુનિલાલ મડિયા. ખાવ. ૩ રૂપીયા. દુકા વાર્તાઓનો સંગ્રહ.

જ્ઞાન કુંજ: ધૂમકેતુ ખાવ. ૧ રૂપીયો. જ્ઞાન આપતી નાની વાર્તાઓ. -બોધ કથાઓ—નો સંગ્રહ.

સુખ દુઃખના સાથી: પનાલાલ પરેલ ખાવ. ૪ રૂપીયા. ન્હાની વાર્તા ઓનો સંગ્રહ.

પુનર્જન્મ: સાને ચુરજી. ખાવ ૩ રૂપીયા. નવલ કથા.

કરૂણા દેવી: સાને ચુરજી ખાવ. ૧ રૂપીયો. વાર્તા.

વનની વાટે: ગણાભાઈ પરેલ. ૪ ૧ ૧ રૂપીયા. નવલ કથા.

સરી જતી રેતી: ભાગ ૧ ધરોધર ન. મહેતા. ખાવ ૫ ૧ ૧ રૂપીયા. બે ભાગમાં નવલ કથા.

આરોગ્ય કેમ સાચવશો: ધૂપત રાખ ગો. દવે. યંકરલાલ. ગો. દવે. કુંદરતી ઉપચારો વિશે.

ગાંધીજી અને બાળકો: પુરાતન જુય, ખાવ. ૧૦ આના. બાણુજીના બાળકો સાથેના કેટલાક પ્રસંગો.

લુકીપર્ણિ, ધનકમ ટેક્સ રીટન્સ, લાઇસેન્સિંગ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ધનસ્થોરન્સ માટે મળો:

આર. વીકલ
૨૧૩ મેડેસા હાઉસ, ૧૦ કમીરાનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફરેરાસ્ટાઉન, મોદાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૧૫૪.

૧૧ પુસ્તકોનો સેટ
આ સેટમાં વિવિધ પુસ્તકો તમને વાંચવા મળશે. પુસ્તકો મોટાઓ માટે છે. દીમત ફક્ત પા. ૧-૧૯-૦.
'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

એઈએ ઇ
હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડિંગિ પહોંચતાં કરવા માટે અમે ટનના પા. ૭ આપીશું

પાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું વધુ વિગતો માટે લખો:

THE BULL BRAND FERTILIZERS LTD. SARNIA NATAL.

Are You a subscriber of 'Indian Opinion' If not, Why not?

જ્ઞાન મેળવવા લાયક પુસ્તકો

ગ્રીતા ભવની	"	૧	૩
કેળવણી વિકાસ	(બી. મહારાજા)	૩	૦
જી પુ. મર્ચાંદા	" "	૪	૧
સમુળી કાંતી	" "	૪	૦
કેળવણી વડે કાંતી	" "	૪	૧
મારી જીવન કથા	(નેહર)	૧૫	૦
સરકાર વલ્લભભાઈ	ભાગ ૧	૧૩	૦
સરકારનાં ભાષણો		૧૨	૦
એક ધર્મ યુજ	(અમદાવાદનો મજુરોની હડતાનો ઇતિહાસ)	૧	૩
શ્રાદ્ધના તેર દિવસ		૧	૦

ગાંધી સાહિત્ય

પાયાની કેળવણી (ગાંધીજી)	૩	૦
જાતોના બા (હસ્તરળા ગાંધી)	૪	૦
ગાંધીજીનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર	૩	૦
બાપુની સેવામાં	૧	૦
હસ્તરળા સમાવક અંક—('ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન')	૧	૧
ગાંધી સમાવક અંક	૧	૦
બાપુના-આને પત્રો (હસ્તરળા પર લખાયલા પત્રો)	૨	૧
દાઈદોઈડ	૧	૧
નળાખ્યાન	૩	૧
મારી જીવન કથા (ભારતના રાષ્ટ્રપતી રાજેન્દ્રપ્રસાદ)	૧૫	૦

Obtainable from:
'Indian Opinion' P. Bag, Durban, Natal.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Ad# ENBEEDEE-

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

83 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો ભત ભતનો માલ, ધર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નપ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા સલામતુ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

83 વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનિસબર્ગ.

બોક્સ ૧૫૪૯.

તાબુ ઉમંદા ફ્રુટ

ફરખનનું ટકાઈ આફુ ટ પેની રતલ, ૧૦૦ રતલથી વધુ લેનારને ૮ પેની (સિકેડ ભાવ) મોટી કળીનું લસણ શી. ૧-૬ રતલ, પાપક નં.૧, શી. ૧૦-૦ ૧૦૦. નં. ૨, શી. ૮-૦ ૧૦૦. પોસ્ટેજ શુદ્ધ. કપુરી અને ચેવલી પાન શી. ૫ રતલ; પોસ્ટેજ શુદ્ધ. પાસ્કોટ શી. ૧૦-૬ રતલ; લાંબી અને રક્વેર પાસ્કોટ શી. ૧૬ રતલ. સુરણ, લીલી હળદ અને આંબા હળદની મોસમ ચાલુ છે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ચોરડરો ઉપર પુરવં ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ ટકાવી મોકલશું.
All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

બીજાં કેટલાંક પુસ્તકો

ઈરકની પુસ્તુ (નવલ કથા)	૬ ૦
તેજવિત્રો (ક્રમ છવન ચરીત્રો)	૭ ૬
સહીદનો સંદેશ	૪ ૦
નિરાંતનાની વાતો ભાગ ૧.	૬ ૬
ધરને ગારમે નવલ કથા	૭ ૬
મર બુખિયાં	૪ ૦
ચેધધધુધ્ય	૭ ૬
પ્રથમ પત્ની	૭ ૦
રૂપનામ	૭ ૦
ક્રમાઈનો ભોગ	૬ ૦
ત્રિવિધ તાપ	૫ ૦
શુધ પાશ્વર (છવન ચરીત્ર)	૫ ૦
રામ રાણી નાદીકા	૧ ૦
વુલન રચિયામાં ડોષીયું	૩ ૬
સોફીસની સફર	૨ ૬
છવતા તહેવારો (કા. કાલેબકર)	૫ ૦
તુલસી કથારો નવલ કથા	૮ ૬
સોહાગ	૧ ૦
કોનો વાંક	૧ ૬
છવન યાત્રા	૪ ૦

Obtainable from :
'Indian Opinion',
Private Bag, Durban.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુકશોપર, બુસાફરી, બીમાનાં અને જનરલ એજન્ડ
ઈન્ડિસ્તાન અમર ડુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ફરિયાઈ અમર જમીન માગે બુસાફરી કરવા ધરે બ્રાહ્મ અમારી મારફતે હુકમ કરો.
ઈન્ડીયા, આજ, ચોરી, દુસ્લર, અક્ષમાત, પેલેઆસ, વિગેરેના બીમા અને ઉત્તરાની આપીએ છીએ.
ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કલેક્ટરનસ સર્વિસીફેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ચોરડીયા અને ચોઈશાખર ઈનરચુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રાતનિધિ.

Phone : 33-9033. 29a Commissioner Street, JOHANNESBURG.

લગન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.
સુરતી જમણુના અમે સ્પેસલીસ્ટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંગત ફેમરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના બુશુપર - હરખન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ધાર્મિક પુસ્તકો

વિવેચના ભાવે ફૂત જીપનીસદ ગીતાણ વિગેરે ધાર્મિક પુસ્તકોના સ્વેકોપર પ્રવચન.

પ્રચાવાસ્ય વૃત્તિ (જીપનીસદના સ્વેકો)	૧ ૬
ગીતા પ્રવચન	૩ ૦
સ્મિતપ્રવચન (ગીતાણના બીજા અધ્યાયન સ્વેકો)	૪ ૦
મધુકર (વિવેચના સંગ્રહ)	૪ ૬
છવન ક્ષી (" ")	૩ ૬

Obtainable :
INDIAN OPINION.
P/Bag, Durban, Natal.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેલજીયમ શુદ્ધ, ઠાઈલીઅમ શુદ્ધ, વોઈલેબ, હર્સોબ એસ્ટ, સાઈક વોઈ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તકન કીફાયત ભાવે ખરીદી સકરો. ભતે પખારી લાભ લેવા સુકરો નહિ.
—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—
જે હમારી ફેમરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

નવલ કથાઓ

સારા સારા લેખકોનું સુંદર સાહિત્ય

કપાલ કુડલા (બંજીમ ચંદ્ર)	૧ ૧
નવલીકાઓ (મેધાણી)	૧ ૧
મળેલાંશવ (પ્ર. ખટલ)	૭ ૦
સોરઠી ગાથા	૧ ૧
મેધ બાંદુ	૭ ૦
ઉભી વાટ	૮ ૧
ઉભયન	૮ ૦
હવાની સહચરી	૫ ૦
કરિંચ વધ	૧૦ ૧
અણ્ણુપુટ ધારા	૭ ૧
શહીદાનો સંદેશ (આચર લેન્ડના શહીદ)	૪ ૦
માનવતાના લિલામ લેખિકા હેરીયેટ બિચર અનુવાદક ચરણી	૧૫ ૦
સોનેરી છાયા	૧૦ ૦
સ્વપ્ન સુધી	૧૦ ૦
હાયા પ્રકાશ	૧૪ ૧
૨. મ. દેશાઈ ફૂલ	
દિવડી	૧૨ ૦
માનવી ખંડિયેરો (એક રક્ત પિત્તીની આત્મ કથા)	૧ ૦
લોક ભાગવત (નાનાસાઈ મટે ફૂલ) શ્રીમદ્ભાગવતની કથાઓ	૧૬ ૦
કીર્તીયાગારો (૧૮ મદાન નરનારીઓનો હુક પરિચય)	૧ ૦
સર્ગતા હર્ષિયા (નવલસાઈ શાહ) જ્ઞાન સાથે આનંદ આપતી નવલ કથા	૭ ૧
મુક્ત પંખી	૮ ૦
યાગા	૧૦ ૦

મળવાનું ડેકાણું આ ઝોડીસ.

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal.

ગાંધી સાહિત્ય

૬. આ. નો ઈતિહાસ	૭ ૧
મહાદેવ દેશાઈનું જીવન ચરિત્ર	૨ ૩
મહાદેવ દેશાઈની ડાયરી	ભા. ૧ ૧૦ ૦
" " "	ભા. ૨ ૧૨ ૦
" " "	ભા. ૩ ૧૧ ૧
" " "	ભા. ૪ ૮ ૦
" " "	ભા. ૫ ૧૧ ૦
બાપુની કાશવાસની કાલાણી	૧૫ ૦
હસ્ત લીખીત ઈંદિ-સ્વરાભ્ય	૪ ૦
આત્મ કથા (ગાંધીજી)	૭ ૧
ગાંધીજીની સંક્ષિપ્ત આત્મ કથા	૨ ૧
બાપુની લાંબી (કાકા કાલેલકર)	૩ ૦
શમ નામ (ગાંધીજી)	૨ ૦
બાપુ મારી મા (મનુ ગાંધી)	૧ ૧
બાપુની પ્રસાદી	૫ ૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ (ડૉ. મયરવાલા)	૩ ૦
નીતી નાશને આગે (ગાંધીજી)	૨ ૦
અનાસક્તી યોગ (ગાંધીજીએ ગીતાજનો કરેલો અનુવાદ)	૧ ૧
ધર્મતા ગોખલે (ગાંધીજી)	૧ ૬
આશ્રમ ભજનાવલી	૭ ૦
હાંદોનો કોખી ત્રીકોલુ (મિત્રવાદ વિશે લખેલું)	૧ ૦
આરોગ્યની ચાવી	૧ ૧
કીંગ કેંગ એમ સાહસથી બરપુર બાળ વાર્તા	૩ ૦

મળવાનું ડેકાણું : આ ઝોડીસ.

'Indian Opinion' P. Bag,
Durban, Natal.

વાંચવા લાયક સાહિત્ય

ગીતા મંથન (ડૉ. ધ. મયરવાલા ફૂલ)	૭ ૧
ગો સેવા (ગાંધીજી)	૨ ૦
માનવી ખંડિયેરો (અનુ. કાકા કાલેલકર ડૉ. ધ. મ.)	૧ ૦
ગીતા યોધ (ગાંધીજી)	૧ ૦
મા બાપુની શીળી છાયામાં (મનુ ગાંધી)	૪ ૧
બાપુ (ધ. બિરવા)	૨ ૧
મધુકર (વિનોબા)	૫ ૧
સ્વામ મુક્તિ અને ખીલ લેખો (ગાંધીજી)	૧ ૦
સારિ કરીશું શું (ટાલકરશય)	૪ ૬
વ્યાપક ધર્મ ભાવના (ગાંધીજી)	૧ ૦
સાર્વજનિક (કુમારચંધા)	૧ ૩
જોતરાંની દીવાલો (કાલેલકર)	૧ ૩
કન્યાને પત્રો ન. પરીખ (સાર્વજનિક પ્રવેશની બાળાઓ માટે)	૨ ૧
મરકુજ (મ. ત્રીકમલ સ્વયંચરિત્ર માટે)	૨ ૦
માનવ મનન મંડળી સં. જી. દેવે (મજનોનો સંપ્રદ)	૧ ૧
ગાંધીજી (બાળકો માટે ચરિત્ર)	૧ ૧
વિમલગાંધી કાવ્ય (વ. જોશી.)	૧ ૦
બનોને (શ. અમૃતકોર)	૧ ૦
દાંડી રાષ્ટ્રીય મ. સ.નું બંધારણ	૧ ૦
ગીતા: પદાર્થ કોષ (નીતાજીમાં આપતાં સંપ્રદાનો અર્થ)	૧ ૦
આત્મ રચના જી. દેવે.	૮ ૦
વીલ્ડ. ડાયરી (ગાંધીજી)	૭ ૧

મળવાનું ડેકાણું

INDIAN OPINION,
PRIVATE BAG, DURBAN.

ગુજરાતી સ્કુલોને સુંદર તક

નિશાળના પુસ્તકો

નવયુગ વાચન માળા	
પુસ્તક બીજી	૨ ૦
પુસ્તક ત્રીજી	૩ ૦
નુતન લેખન તાલીમી વખ	
ભાગ ૧, ૨, ૩, ૪. પ્રત્યેકની	૧ ૦
આલો લખીએ	
ભાગ ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭. પ્રત્યેકની	૧ ૩
ભારતનો ઈતિહાસ: ભાગ ૧	૨ ૦
દેશ વિદેશ ભાગ ૧	૨ ૬
ગુજરાતનું ગૌરવ	૧ ૬
હાંદોના ઈતિહાસની રૂપરેખા ભાગ ૧.	૨ ૨
દેશ દીપકો	૨ ૦
બુગોળ પરિચય ભાગ ૩	૧ ૧૦
" " ભાગ ૪	૨ ૩
પ્રાચીન સમયની રસકથાઓ	૧ ૬
મીડલ સ્કુલ અંક ગણિત ભાગ ૧.	૨ ૬
સાંચે ગણિત ભાગ ૧	૧ ૩
" " ભાગ ૩	૧ ૧

આ પુસ્તકો ઉચ્ચત ળાંધી લેનારને ૧૫ ટકા કચીરાન આપવામાં આવશે.

શ્રી. ઝા. ડી. યી માસ મોકલવામાં નહીં આવે.

Obtainable from :

'INDIAN OPINION'
Private Bag,
Durban.